

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra obchodního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Správa vkladů do obchodní korporace

Marek Mináč

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Marek MINÁČ
Osobní číslo:	R16M0170P
Studijní program:	M6805 Právo a právní věda
Studijní obor:	Právo
Téma práce:	Správa vkladů do obchodní korporace
Zadávací katedra:	Katedra obchodního práva

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Obchodní korporace
3. Vklady do obchodních korporací
4. Základní kapitál
5. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, 1128 s.
- BĚLOHLÁVEK, J. Alexander a kol. Komentář k zákonu o obchodních korporacích. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 2733 s.
- MIRČEVSKÁ, Dalimila. Kapitálové společnosti: daně, účetnictví, právo. 1. vydání. Praha: Grada, 2009, 207 s. ISBN 978-80-247-3000-4
- ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena, a kol. Právo obchodních korporací. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 637 s. ISBN 978-80-7478-735-5
- ROZEHNAL, Aleš, a kol. Obchodní právo. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 720 s. ISBN 978-80-7380-524-1

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Anna Outlá**
Katedra obchodního práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2021**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Prof. JUDr. Přemysl Raban, CSc.
vedoucí katedry

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá tématem správy vkladů do obchodní korporace. První tematická část je věnována institutu správy vkladů, povinnostem správce vkladů a právním aspektům provádění této správy. Důraz je také kladen na komparaci zákonné úpravy obsažené v občanském zákoníku a zákonu o obchodních korporacích. Práce obsahuje exkurz zákonnou úpravou obdobných institutů obsažených v občanském zákoníku a zároveň si klade za cíl provést objektivní posouzení společných rysů těchto institutů se správou vkladů. Zkoumáno je také možné podpůrné uplatnění příslušných ustanovení občanského zákoníku při správě vkladů do obchodních korporací. Druhá tematická část této práce je věnována představení pojmů vklad a předmět vkladů, jeho dalšímu členění a způsobům jeho splacení, či vnesení do jednotlivých obchodních korporací.

Klíčová slova

obchodní korporace, příkaz, správa cizího majetku, správa vkladů, správce vkladů, vklad, vkladová povinnost

Abstract

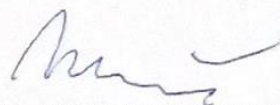
The thesis deals with the topic of the management of deposits into business corporation. The first thematic part is devoted to the institute of deposit administration, obligations of the deposit administrator and legal aspects of the administration. Attention is also paid to the comparison of the legal regulation contained in the Civil Code and the Commercial Corporations Act. The thesis contains an excursus through the legal regulation of similar institutes contained in the Civil Code and also aims to make an objective assessment of the common attributes of these institutes with deposit administration. The possible subsidiary application of the relevant provisions of the Civil Code in the administration of deposits in business corporations is also examined. The second thematic part of this thesis is devoted to the introduction of the concepts of deposit and the object of deposits, its further subdividing and the methods of its repayment or contribution to each business corporation.

Key words

business corporation, order, foreign asset management, deposit management, deposit administrator, deposit, deposit obligation

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně, s použitím odborné literatury a pramenů uvedených v seznamu, který je součástí této diplomové práce.

.....
podpis

V Praze dne 31. 3. 2022

Marek Mináč

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat všem přednášejícím a vedoucím seminářů, kteří mne v průběhu mého studia vedli a vzdělávali, čímž mi umožnili získat neocenitelné znalosti a osvojit si odborné schopnosti v oblasti práva a právní vědy.

Obsah

1. ÚVOD	1
1 SPRÁVA VKLADŮ	2
1.1 SPRÁVA VKLADŮ Z POHLEDU ZÁKONA O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH.....	3
1.1.1 OSOBA SPRÁVCE VKLADŮ.....	4
1.1.2 ZÁKLADNÍ POVINNOSTI SPRÁVCE VKLADŮ.....	5
2 SPRÁVA VKLADŮ Z POHLEDU OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU	8
2.1 PŘÍKAZ.....	10
2.1.1 ZÁSADY A PRAVIDLA PŘI PROVÁDĚNÍ PŘÍKAZU	12
2.1.2 VYPOŘÁDÁNÍ PŘÍKAZNÍHO VZTAHU	15
2.1.3 ZÁNİK PŘÍKAZNÍHO VZTAHU	20
2.2 SPRÁVA CIZÍHO MAJETKU	21
2.2.1 SUBJEKTY SPRÁVY CIZÍHO MAJETKU	24
2.2.2 VZNIK SPRÁVY CIZÍHO MAJETKU.....	25
2.2.3 ZÁKLADNÍ POVINNOSTI SPRÁVCE CIZÍHO MAJETKU	26
2.2.4 OSTATNÍ POVINNOSTI SPRÁVCE CIZÍHO MAJETKU	30
2.2.5 PRÁVA A POVINNOSTI BENEFICIENTA	31
2.2.6 SKONČENÍ A VYPOŘÁDÁNÍ SPRÁVY.....	33
2.2.7 PROSTÁ SPRÁVA	36
2.3 SHRUTÍ.....	37
3 VKLADY DO OBCHODNÍCH KORPORACÍ	39
3.1 VKLADOVÁ POVINNOST	40
3.2 DRUHY PŘEDMĚTU VKLADŮ.....	42
3.2.1 PENĚŽITÉ PŘEDMĚTY VKLADŮ	42

3.2.2	NEPENĚŽITÉ PŘEDMĚTY VKLADŮ.....	43
3.3	VKLADOVÁ POVINNOST V OBCHODNÍCH KORPORACÍCH.....	48
3.3.1	KAPITÁLOVÉ SPOLEČNOSTI.....	50
3.3.2	OSOBNÍ SPOLEČNOSTI.....	54
3.3.3	DRUŽSTVO.....	56
4	ZÁVĚR.....	58

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. ÚVOD

V této diplomové práci se budu zabývat tématem správy vkladů do obchodní korporace, klíčovým institutem zakotveným v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, jenž reprezentuje osoba správce vkladů. Správce vkladů má nezastupitelnou roli v období mezi založením obchodní korporace až po její vznik. Budu se tak zabývat vymezením postavení takové osoby, podmínkami, jenž správce vkladů musí splňovat, a v neposlední řadě také způsobem, jakým může být správa vkladů prováděna. Důraz bude také kladen na práva a povinnosti správce vkladů a základní pravidla při správě vkladů. Pozornost je věnována zákonné úpravě institutu příkazu a správy cizí věci, možnostem subsidiárního užití předmětných ustanovení na správu vkladů a jejich společným rysům.

Po vymezení správy vkladů a pravidel činnosti správce vkladů se budu zabývat institutem pro tuto diplomovou práci neméně důležitým, a to vkladům do obchodních korporací. Ačkoliv není vkladová povinnost zákonem stanovena u všech obchodních korporací stále hraje důležitou roli při samotném vzniku obchodní korporace, účasti osob v obchodní korporaci a také při samotném hospodaření a fungování obchodních korporací.

Ve světle zásady *lex specialis derogat legi generali* bude napříč touto diplomovou prací také zkoumáno uplatnění příslušných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Toto téma diplomové práce jsem si zvolil zejména proto, že institut správy vkladů není v rámci odborné literatury komplexně zpracován a není ani pravidelnou volbou při výběru témat diplomových prací. Zaujal mne též možný rozsah zpracování tohoto tématu, a to hned z několika možných úhlů pohledu, kdy nepřilíší rozsáhlá úprava v rámci zákona o obchodních korporacích rozhodně nereflektuje důležitost tohoto institutu při zakládání a vzniku obchodních korporací.

Cílem mé práce je tak analyzovat a popsat právní úpravu správy vkladů se zřetelem k možné modifikaci v rámci jednotlivých obchodních korporací, a i ve vztahu k druhům předmětu vkladů. A současně posoudit možné subsidiární uplatnění zákonné úpravy příbuzných institutů.

Při zpracování své diplomové práce jsem provedl rešerši dostupných zdrojů, přičemž se jedná zejména o literaturu a legislativu České republiky. Převažující metodou, která bude použita při psaní této práce, je metoda popisná, ale také metoda komparační při srovnání jednotlivých institutů.

Diplomová práce je rozdělena na dvě hlavní tematické části s cílem odlišit samotnou správu vkladů od institutu vkladu v rámci jednotlivých obchodních korporací. První tematická část se tak skládá ze dvou kapitol, přičemž první je věnována správě vkladů z pohledu zákona o obchodních korporacích a druhá správě vkladů z pohledu občanského zákoníku. Druhou tematickou část pak tvoří kapitola obsahující souhrnný popis dělení předmětu vkladů a na to navazující vkladovou povinnost v rámci jednotlivých obchodních korporací.

1 SPRÁVA VKLADŮ

Správa vkladů do obchodních korporací je v českém právním řádu upravena v ustanoveních § 18 až § 29 ZOK. Tento institut obsahovala již předchozí právní úprava, a to především v ustanovení § 60 ObchZ. Správa vkladů sice přijetím ZOK nedoznala zásadních změn, došlo však ke změně právní úpravy z pohledu osoby správce vkladů, kdy ObchZ umožňoval určit správcem vkladů pouze osobu zakladatele či banku. V ustanovení § 18 ZOK již není toto omezení obsaženo a osobou správce vkladů se tak může stát i třetí osoba nepropojená s danou obchodní korporací, a to jak osoba fyzická, tak osoba právnická.

Přechodné období trvání institutu správy vkladů je také nutné ohraničit. Správa vkladů se váže na období od založení obchodní korporace dle § 122 OZ až po její vznik dnem zápisu do veřejného rejstříku ve smyslu ustanovení § 126 OZ. V tomto období nemá obchodní korporace ve smyslu ustanovení § 20 OZ právní osobnost. Právní osobnost nabývá v souladu s § 118 OZ až ke dni zápisu do veřejného rejstříku. Do doby vzniku obchodní korporace a nabytí právní osobnosti tak nedisponuje právy a povinnostmi a nemůže tak vlastnit a spravovat majetek. Výše uvedené je důvodem nutnosti zavedení speciálního institutu správy vkladů vnesených či splacených předmětů vkladů, a to v období od založení obchodní korporace, ke kterému dochází na základě zakladatelského právního jednání, jehož účastníky (případně účastníka) označujeme jako zakladatele obchodní korporace, až po její vznik.

1.1 SPRÁVA VKLADŮ Z POHLEDU ZÁKONA O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole úprava tohoto institutu je mj. obsažena v ustanovení § 18 odst. 1 ZOK, ve kterém je uvedeno, že „*Před vznikem obchodní korporace přijímá a spravuje splacené nebo vnesené předměty vkladů nebo jejich části společenskou smlouvou pověřený správce vkladů; správcem vkladů může být i zakladatel nebo některý ze zakladatelů.*“ Zákonná úprava tak reflektuje skutečnost, že obchodní korporace nemá do svého vzniku právní osobnost a nemůže spravovat splacené či vnesené vklady. Proto zákon ukládá povinnost pověřit správou vkladů osobu správce vkladů. Obchodní korporace se v souladu s ustanovením § 8 ZOK zakládají společenskou smlouvou, přičemž za společenskou smlouvu se v souladu s ustanovením § 3 odst. 3 považuje také zakladatelská listina a stanovy. V rámci této diplomové práce se toto pravidlo uplatní obdobně. V případě založení obchodní korporace rozhodnutím jediného zakladatele pak mluvíme o zakladatelské listině. Pro zakladatelskou listinu ovšem platí totéž, co pro společenskou smlouvu. Pověření správce vkladů je dle ustanovení § 18 ZOK obligatorní náležitostí společenské smlouvy za situace, že se ve společenské smlouvě zakladatelé zavázali ke vkladové povinnosti (podrobněji kapitola *Vkladová povinnost*).¹ (V rámci této diplomové práce bude současně pracováno s pojmem vkladatel/vkladatelé, zejména pak v případech, kdy se osoba zakladatele/zakladatelů zavázala ke splnění vkladové povinnosti.) Tato obligatorní náležitost společenské smlouvy je pro SRO dále stanovena v ustanovení § 146 odst. 2 písm. c) ZOK, a v případě stanov AS v ustanovení § 250 odst. 3 písm. g). Pověření osoby správce vkladů je možné po vzniku společnosti v souladu s těmito ustanoveními ze společenské smlouvy vypustit.² Je nutné zdůraznit, že z doslovného znění zákona nevyplývá konkrétní forma pověření správce vkladů a lze tak splnit tuto obligatorní náležitost společenské smlouvy pouhým určením správce vkladů ve společenské smlouvě, tedy pouhým označením osoby, která bude práva a povinnosti správce vkladů v přechodném období vykonávat, a to aniž by byl přiložen výslovný souhlas této osoby (souhlas nemusí být přiložen, ale navržený

¹ Například: § 100 ZOK

² ŠTENGLOVÁ, Ivana. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-799-6., s. 59

správce se svým jmenováním souhlas vyslovit musí, čímž dochází k přijetí příkazu viz kapitola *Příkaz*.³ |Důvodová zpráva k §15 až § 29 ZOK toliko uvádí, že „*Správce vkladů vykonává svou činnost na základě písemné smlouvy uzavřené mezi ním a všemi zakladateli, resp. uchazeči o členství, a to zpravidla za úplat.*“⁴

1.1.1 OSOBA SPRÁVCE VKLADŮ

Jelikož založená obchodní korporace před svým vznikem nemá právní osobnost (jakožto právní subjekt ještě neexistuje) zastupuje ji jakožto věřitelku, které má být plněno, správce vkladů, který za tuto vznikající korporaci přijímá předměty vkladů.⁵

V rámci zákonné úpravy institutu správy vkladů dle ustanovení § 18 odst. 1 ZOK nejsou zakladatelé obchodní korporace nijak limitováni při výběru osoby správce vkladů⁶, může jím tak být jak fyzická osoba, tak právnická osoba. Z předchozí právní úpravy obsažené v ObchZ byla zachována možnost pověřit správcem vkladů samotné zakladatele obchodní korporace anebo banku. Nově pak jakoukoliv třetí osobu, která není v žádném vztahu k zakládané obchodní korporaci. Zákon současně nevylučuje, aby zakladatelé určili více správců vkladů. Tato možnost najde své uplatnění zejména v případě složitější správy, např. při kombinaci vícero druhů vkladů nebo v případě vkladu závodu. V takovém případě, je však žádoucí, aby byly kompetence mezi jednotlivé správce rozděleny již v rámci společenské smlouvy.⁷

Vzhledem k tomu, že zákon nestanovuje pro správce vkladů žádné speciální požadavky, lze dovodit, že v případě fyzické osoby je základním předpokladem svéprávnost ve smyslu ustanovení § 15 odst. 2 OZ. Vzhledem k tomu, že fyzické

³ *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 112. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-881-2

⁴ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), poslanecký tisk č. 363

⁵ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 115-116. ISBN 978-80-7598-991-8

⁶ Důvodová zpráva k § 15 až 29 ZOK nicméně u osoby správce vkladů předpokládá odbornou způsobilost ke správě vkladů.

⁷ KREJČÍ, Pavla. *Akciová společnost a její řízení: 3.3.3.1 Správce vkladů a jeho činnost - platné od 1. ledna 2021* [online]. 10.7.2020. Praha: Dashöfer, [2004]-2013 [cit. 2022-02-23]. ISBN 1801-8076. Dostupné z: <https://www.infoportal.cz/as2/onb/titulni-strana-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EhDV9UL-Yw0mFZaSctLHNQ/>

osoby zpravidla nabývají svéprávnosti zletilostí⁸, tedy dovršením osmnáctého roku věku, je v kontextu s určením správce vkladů vhodné také uvést jakožto základní požadavek minimální věk správce vkladů.⁹ V případě právnické osoby je pak předpokladem právní osobnost pověřené právnické osoby a současně osoba jednající za tuto pověřenou právnickou osobu splňující požadavky na správce vkladů.

Pokud zakladatelé určí správcem vkladů banku či spořitelni anebo úvěrové družstvo lze za jediný požadavek považovat, aby tato právnická osoba splňovala zákonné požadavky dle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách anebo zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

1.1.2 ZÁKLADNÍ POVINNOSTI SPRÁVCE VKLADŮ

Samotné ustanovení § 18 odst. 1 ZOK zakotvuje základní povinnost správce vkladů spočívající v povinnosti přijmout splacené či vnesené předměty vkladů od vkladatelů, tedy zakladatelů, kteří se zavázali ke vkladové povinnosti a následně tyto spravovat. Samotnou správu vkladů zákon dále nerozvíjí a ani nekonkretizuje v čem přesně by měla tato „správa“ spočívat, lze nicméně předpokládat, že kromě dále vyjmenovaných zákonných povinností je účelem tohoto ustanovení zachování hodnoty předmětu vkladu.¹⁰

Správce vkladů také dle ustanovení § 23 ZOK zřizuje zvláštní účet pro složení základního kapitálu kapitálových společností¹¹, a to na základě smlouvy o zvláštním účtu pro složení základního kapitálu uzavřené se správcem vkladů. Na tento účet se splácejí peněžité vklady ve výši uvedené ve společenské smlouvě. Správce vkladů je při zakládání tohoto účtu povinen předložit příslušné bance originál či ověřenou kopii zakladatelské listiny anebo společenské smlouvy, případně stanovy. Na tento zvláštní účet může správce vkládat peněžní prostředky

⁸ S výjimkou případů uvedených v § 30 odst. 2 zákona OZ

⁹ § 30 zákona OZ

¹⁰ ŠTENGLOVÁ, Ivana. § 18 [Správa vkladů]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 60

¹¹ § 1 odst. 2 ZOK

jak bezhotovostním převodem, tak vkladem v hotovosti. Vkládány mohou být pouze ty peněžní prostředky, které budou použity ke splnění vkladové povinnosti zakladatelů příslušné obchodní korporace.¹²

Důležité je však zmínit, že s přijetím zákona č. 163/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, doznalo ustanovení § 23 ZOK ve vztahu k povinnosti správce vkladů zřizovat zvláštní účet poměrně zásadních změn, a to vložением zcela nového odstavce, který nově stanoví, že „*Peněžitý vklad do společnosti s ručením omezeným lze splatit i jiným způsobem, nepřesáhne-li výše všech peněžitých vkladů v souhrnu 20 000 Kč.*“ V současné době se již zvláštní účet pro splacení peněžitých vkladů do SRO nezřizuje vždy, ale pouze za situace, kdy peněžitý vklad přesahuje částku 20.000, - Kč. Důvod přijetí této změny lze spatřovat zejména v usnadnění procesu vzniku SRO a snížení případných nákladů za situace, kdy je například v zakladatelské listině stanovena pouze minimální výše vkladu.¹³ Na základě údajů z obchodního rejstříku a běžné praxe mám za to, že velké množství zakládaných SRO bude tuto výjimku obsaženou v ustanovení § 23 odst. 2 splňovat.

Alternativní způsob splacení je tedy na volbě zakladatele či zakladatelů, a to například formou splacení vkladu v hotovosti k rukám správci vkladů, anebo formou notářské úschovy¹⁴, a to zejména v případě, kdy je tento notář současně správcem vkladů. Za situace, kdy je správcem vkladů sám zakladatel není dle odborné literatury nutné, aby činil jakékoliv úkony, například převáděl peněžitý vklad ze svého běžného účtu na jiný. Dochází však k oslabení ochrany věřitelů, kdy již není odpovědností banky neumožnit, jakkoliv nakládat s peněžními prostředky splacenými na daném účtu s výjimkou tzv. zřizovacích výdajů anebo vrácením emisních kursů zakladatelům. Zřizovacími výdaji se rozumí například náklady na zřízení a vedení účtu, výdaje vynaložené obchodní korporací do doby jejího vzniku, a/nebo správní a soudní poplatky.¹⁵

¹² Produktové obchodní podmínky vedení zvláštního účtu pro složení základního kapitálu. <https://www.unicreditbank.cz/> [online]. Praha: Unicreditbank, 2014 [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/content/dam/cee2020-pws-cz/cz-dokumenty/OP_slozeni_ZK.pdf

¹³ § 142 OZ

¹⁴ Oddíl třetí zákona č. 358/1992 Sb., České národní rady o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

¹⁵ *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 127-130. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-881-2

Mezi zákonné povinnosti správce vkladů se dále řadí vydání písemného prohlášení o splnění vkladové povinnosti nebo její části jednotlivými zakladateli. Správce vkladů vydává písemné prohlášení v okamžiku, kdy dojde ke splnění vkladové povinnosti či její části, přičemž toto prohlášení v zákonem stanovených případech dle ustanovení § 48 písm. b) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů a ustanovení § 24 ZOK tvoří přílohu návrhu na zápis do obchodního rejstříku.

Předmětnému prohlášení předepisuje zákon pouze písemnou formu, další náležitosti již zákon nestanovuje, lze tak dovodit, že prohlášení nemusí být sepsáno formou notářského zápisu a podpis správce vkladů nemusí být úředně ověřen. Prohlášení musí dále obsahovat údaje o splnění, anebo (v případě částečného plnění) rozsah splnění vkladové povinnosti. Dále je žádoucí, aby dané prohlášení obsahovalo úplné údaje o jednotlivých vkladatelích a současně tak jednotlivých vkladech, zejména by měly být pro přehlednost odlišeny vklady peněžité od vkladů nepeněžitých. Správce vkladů pak dle ustanovení § 24 ZOK vydá prohlášení osobám oprávněným podat návrh na zápis do veřejného rejstříku, přičemž tyto oprávněné osoby jsou pro jednotlivé obchodní korporace uvedeny v § 46 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů.¹⁶ V případě správy vkladů u AS vydává správce vkladů potvrzení o splacení vkladu každému upisovateli akcií v souladu s ustanovením § 252 ZOK, ve kterém specifikuje upsané akcie dle druhu, jmenovité hodnoty a formy.

Pokud by správce z jakéhokoliv důvodu uvedl v předmětném prohlášení vyšší částku, než v jaké byla skutečně vkladová povinnost splněna stává se ručitelem věřitelů obchodní korporace do výše, ve které se skutečně splněná výše vkladu liší s částkou uvedenou v prohlášení. Toto ručení zaniká, pokud nebyla pohledávka vůči obchodní korporaci uplatněna u soudu, a to do pěti let od vzniku korporace.¹⁷

¹⁶ *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 131-132. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-881-2

¹⁷ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 116. ISBN 978-80-7598-991-8

V okamžiku vzniku obchodní korporace, tedy dnem zápisu do obchodního rejstříku, je správce vkladů povinen předat této nově vzniklé korporaci veškeré předměty vkladů, a to i s případnými užitky a plody, které po dobu trvání správy k daným vkladům „přibyly“, a to ihned po jejím vzniku. Za situace, kdy nedojde ke vzniku obchodní korporace má správce obdobnou povinnost, vydává předměty vkladů jednotlivým vkladatelům tak, jak byly jednotlivými vkladateli splaceny a vneseny. Opět s výjimkou oprávněně vynaložených zřizovacích nákladů. Pokud tak správce neučiní může vkladatel využít tzv. žaloby na vydání věci dle ustanovení §1040 OZ a domáhat se vydání splacených či vnesených vkladů.¹⁸

Důležité je také uvést, že za splnění této povinnosti ručí solidárně všichni zakladatelé. Zcela jistě může dojít k situaci, kdy obchodní korporace nevznikne ihned při prvním pokusu o zápis do veřejného rejstříku, byť z důvodu marginálních chyb, či pochybení osoby, která je k podání návrhu oprávněna. Pro tyto a obdobné situace je tak možné v rámci společenské smlouvy modifikovat okamžité uplatnění § 27 odst. 2 ZOK, a to tak, že bude v rámci společenské smlouvy ujednáno, že první neúspěch při zápisu obchodní korporace do obchodního rejstříku neznamená automatickou aplikovatelnost tohoto ustanovení a celý proces zápisu se může zopakovat.¹⁹

Výše uvedené základní povinnosti správce vkladů se u jednotlivých obchodních korporací a předmětu vkladů mohou lišit, jak bylo v této kapitole nastíněno. Konkrétní specifika tohoto institutu ve vztahu k jednotlivým obchodním korporacím a vkladům budou v rámci této diplomové práce blíže zpracována v kapitole *Vklady do obchodních korporací*.

2 SPRÁVA VKLADŮ Z POHLEDU OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

V této kapitole se budu věnovat činnosti a postavení správce vkladů, mj. s odkazem na ustanovení § 18 odst. 2 ZOK, který stanoví, že „*Není-li dohodnuto*

¹⁸ HAVEL, Bohumil. § 27 [Povinnosti správce vkladů po vzniku korporace]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, ISBN 978-80-7400-799-6, s. 74

¹⁹ HAVEL, Bohumil. § 27 [Povinnosti správce vkladů po vzniku korporace]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, ISBN 978-80-7400-799-6, s. 74

jinak, provádí správce vkladů činnost na základě ustanovení o příkazu podle občanského zákoníku.“

Výše citované ustanovení tedy v případě absence odlišné dohody se správcem vkladů stanoví, že správce vkladů bude správu vkladů vykonávat dle příslušných ustanovení o příkazu.²⁰ V rámci této kapitoly se budu zabývat jak problematikou aplikace příkazu za situace, kdy se zakladatelé a správce vkladů nedohodnou na jiném režimu, tak institutem správy cizího majetku.²¹ Příkaz a institut správy cizího majetku mají dle mého názoru mnoho společných rysů, přičemž s tímto názorem se lze setkat i v odborné literatuře.²² V kontextu výše citovaného ustanovení je nutno dodat, že se jedná o toliko podpůrné pravidlo v případě absence odlišné dohody mezi zakladateli a správcem vkladu.

Shodné rysy příkazu a správy cizího majetku lze spatřovat ve stejném účelu, protože důvodem vzniku smlouvy o příkazu či správy cizího majetku (v kontextu tématu této diplomové práce) je pozice vlastníka majetku, který tuto správu nechce/nemůže vykonávat sám. Přestože z povahy příkazu (jak bude podrobněji rozebráno v následující kapitole *Příkaz*) mluvíme o pouhém obecnějším obstarání záležitosti a vztahu příkazce a příkazníka, v případě správy vkladů by se jevílo vhodnější použití ustanovení o správě cizího majetku, tedy vztahu správce vkladu k splaceným či vneseným vkladům.²³ V odborné literatuře je tento názor o podobnosti výše zmíněných institutů prezentován následovně *„Příkladem je správa vkladů před vznikem obchodní korporace. V tomto případě obstarává správce vkladů správu cizí věci ve prospěch jiného, neboť věci vložené jako předmět vkladů zůstávají do vzniku obchodní korporace ve vlastnictví zakladatelů (tj. jedná se o věci cizí), přičemž jsou spravovány ve prospěch dosud nevzniklé obchodní korporace. Jakkoli by se tedy zdálo logické, aby se subsidiárně použila úprava správy cizího majetku (i s ohledem na přísnější standard péče, který zákon správci majetku ukládá – srov. § 1411 obč. zák. a § 2432 obč. zák.), stanoví zákon o obchodních korporacích, že při absenci odchylné dohody provádí správce vkladů činnost na základě ustanovení o příkazu (§ 18 odst. 2 z. o. k.). Přesto se lze*

²⁰ § 2430 až 2444 OZ

²¹ § 1405 OZ

²² *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 4. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

²³ § 2430 až 2444 OZ

domnívat, že i v tomto případě může být prostor pro použití ustanovení o správě cizího majetku (šlo by o prostou správu). Na rozdíl od příkazu správa vlastního majetku řeší např. problematiku změny účelu spravovaného majetku (§ 1406 obč. zák.) či prodej v případě hrozící zkrády (§ 1408 odst. 2 obč. zák.).²⁴ Tento názor o možnosti subsidiárního použití ustanovení o správě cizího majetku však není v rámci odborné literatury přijímán jednotně.²⁵

2.1 PŘÍKAZ

Stranami příkazní smlouvy jsou příkazce a příkazník, kdy se tento zavazuje pro příkazce obstarat určité záležitosti. Tento závazek tedy označuje vztah mezi příkazcem a příkazníkem, jehož obsahem jsou jejich vzájemná práva a povinnosti. Příkazní smlouvu lze uzavřít v libovolné formě, protože příslušná ustanovení o příkazu žádnou předepsanou formu nestanovují. Použije se tak obecná zákonná úprava formy právních jednání obsažená v ustanoveních § 559 až § 564 OZ.²⁶ Obecné ustanovení § 1756 o závazcích dále stanoví, že smlouva může být uzavřena i bez výslovného projevu vůle za předpokladu, že je „z okolností zřejmá vůle stran ujednat její náležitosti“.²⁷

Jedná se o smluvní typ obecné povahy založený na konsenzuálním principu, kterým se zakládá závazek obstarat záležitost jedné smluvní strany pro druhou. Obstarání pak může spočívat jak v právním jednání, tak ve faktickém konání. V případě, že obstarání svěřené záležitosti představuje právní jednání (tedy zastoupení příkazce) vystupuje příkazník jakožto zástupce příkazce.²⁸ Samotný pojem „obstarání“ je již ze samotné dikce zákona svou povahou velmi obecný a je toliko ohraničen ostatními druhy smluvních typů jako je například (i) smlouva o

²⁴ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 5. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

²⁵ *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 112. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-881-2

²⁶ *Příkazní smlouva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 54. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

²⁷ HULMÁK, Milan. § 1756 [Zřejmost vůle]. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 179

²⁸ *Příkazní smlouva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 49. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

zprostředkování, ve které se zprostředkovatel zavazuje ke zprostředkování uzavření smlouvy se třetí osobou²⁹ a (ii) smlouva komisionářská.³⁰

Příkazní smlouva musí také splňovat určité náležitosti, aby mohla být platná a účinná. Náležitosti formy (jak již bylo uvedeno výše) příslušná ustanovení o příkazní smlouvě nestanovují, jinak je tomu u obsahových náležitostí, kterými se příkazní smlouva odlišuje od ostatních smluvních typů. Obsahové náležitosti se skládají z (i) povinnosti příkazníka obstarat příkazcovu záležitost (nezahrnuje dosažení určitého výsledku), (ii) rozsahu obstarávané záležitosti a (iii) způsobu obstarání svěřené záležitosti. Rozsah obstarávané záležitosti by měl být v příkazní smlouvě uveden dostatečně určitě, což je zejména v zájmu příkazníka, protože je tímto rozsahem obstarávané záležitosti ohraničeno, co vše může příkazce po příkazníkovi požadovat, přičemž tento rozsah je ujednáno oběma stranami. Oproti tomu způsob obstarání záležitosti může být upřesněn jednostranně pouze příkazcem s ohledem na povahu obstarávané záležitosti, a to prostřednictvím pokynů příkazce.³¹ Ovšem takováto jednostranná modifikace rozsahu či obsahu obstarávané záležitosti nemůže být zcela jistě absolutní, protože by mohla vést např. k nesplnitelnosti závazku příkazníkem. Je nutné zmínit, že způsob obstarání záležitosti pro příkazce může být seznatelný již ze samotné obstarávané záležitosti, anebo bude vyplývat z její samotné povahy.³²

Nutno zdůraznit, že v případě, že příkazník jedná mimo ujednaný rozsah příkazu, aniž by toto jednání příkazce dodatečně schválil, bude postupováno dle institutu nepřikázaného jednatelství.³³

Jak již bylo uvedeno v úvodu této kapitoly stranami příkazního vztahu je příkazník a příkazce, přičemž oběma smluvními stranami může být jak fyzická, tak právnická osoba. Současně není ani vyloučena mnohost subjektů, tedy situace, za které vystupuje v pozici ať už příkazníka či příkazce vícero subjektů. V kontextu

²⁹ § 2445 OZ

³⁰ § 2455 OZ

³¹ § 2432 odst. 1 OZ

³² *Příkazní smlouva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 52-53. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

³³ SIMON, Pavel. § 2432 [Povinnost plnit příkaz poctivě a pečlivě a vydat užitky]. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 791

smluvních stran příkazní smlouvy může také dojít ke změně některého ze subjektů tohoto závazku. V případě změny osoby příkazce, kterým je právnická osoba může dojít k nahrazení původního příkazce jen na základě sukcese. Pokud právnická osoba zanikne bez právního nástupce závazek s odkazem na ustanovení § 2441 OZ zaniká, stejně tomu tak je v případě smrti fyzické osoby. V případě změny v osobě příkazníka, kterým je právnická osoba platí stejné pravidlo dle předchozí věty. Smrtí příkazníka, jakožto fyzické osoby, příkaz opět zaniká. Ke změně v osobě příkazníka však může také dojít z důvodu nutnosti zvolit nového či dalšího příkazníka, ale přistoupení či nahrazení stávajícího příkazníka je možné pouze se souhlasem příkazce. Tento náhradník následně přejímá závazek původního příkazníka buďto zcela, či pouze částečně.³⁴

2.1.1 ZÁSADY A PRAVIDLA PŘI PROVÁDĚNÍ PŘÍKAZU

Důležitým aspektem provádění samotného příkazu je také soubor zásad a pravidel, kterými se tento smluvní vztah řídí. Jedná se o (i) zásadu profesionality, (ii) pravidlo osobního provedení, (iii) povinnost podávat zprávy, (iv) povinnost plnit pokyny a (v) povinnost vystavit plnou moc.

Se zásadou profesionality dále úzce souvisí také zásada věrnosti a zásada důvěry, proto budou tyto tři zásady zpracovány jakožto celek. Zásada profesionality je zákonem vyjádřena v ustanovení § 2432 odst. 1 OZ, kde je mj. uvedeno, že *„Příkazník plní příkaz poctivě a pečlivě podle svých schopností; použije přitom každého prostředku, kterého vyžaduje povaha obstarávané záležitosti, jakož i takového, který se shoduje s vůlí příkazce.“* V citovaném ustanovení zákonodárce pracuje se slovy „poctivě“ a „pečlivě“, ve vztahu k zásadě profesionality lze dovodit úmysl zákonodárce o vytvoření určitého základního standardu při obstarávání dané záležitosti příkazníkem. Z významu, který je obecně těmto slovům přiznáván a v kontextu použití těchto slov v dané právní úpravě se domnívám, že obstarávání svěřené záležitosti by mělo být příkazníkem prováděno jen v zájmu příkazce. Příkazník by se měl vyvarovat jednáním, která by měla za cíl poškodit zájmy příkazce a současně by měl plnit závazek s nejlepším svědomím dle svých schopností a v nejvyšším možném standardu, který povaha daného závazku

³⁴ SIMON, Pavel. § 2430 [Základní ustanovení]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 783

umožňuje. Nicméně tyto schopnosti příkazníka nemohou být posuzovány čistě subjektivně, předpokládaný standard schopností příkazce musí být vždy také objektivně posouzen s povahou obstarávané záležitosti, ke které se příkazník zavázal.³⁵

Stejným způsobem je také nutné přistupovat k příkazníkem použitým prostředkům, které jsou ve výše citovaném ustanovení uvedeny. V okamžiku uzavření příkazní smlouvy na sebe totiž příkazník převzal ujednaný rozsah závazku, který předpokládá, že příkazník disponuje nebo může disponovat potřebnými prostředky ke splnění závazku v ujednaném rozsahu, popř. i ujednaným způsobem za použití určených prostředků, pokud tak bylo v rámci příkazní smlouvy ujednáno. Příkazník se však může od pokynu příkazce k využití konkrétních prostředků odchýlit, je-li to nezbytné a je-li to v zájmu příkazce.³⁶

Zásada věrnosti do jisté míry souvisí s „pocitivým plněním příkazu“, kdy (jak již bylo zmíněno výše) příkazník obstarává danou záležitost pro příkazce a nikoliv pro svoji osobu. Zásada důvěry již vychází ze samotné podstaty institutu příkazu, kdy příkazce svěřuje, tedy je zde předpoklad důvěry, svoji záležitost k obstarání jiné osobě.³⁷

Pravidlo a současně výjimka osobního provedení příkazu příkazníkem je obsažena v ustanovení § 2434 OZ. Kladení důrazu na osobní provedení logicky úzce souvisí se zásadou důvěry, kdy si příkazce volí osobu příkazníka s důvěrou v jeho schopnosti obstarat pro něj ujednanou záležitost. Na druhou stranu výše uvedené ustanovení také zahrnuje situace, kdy příkazník sám určitou část

³⁵ *Příkazní smlouva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 71-72. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

³⁶ *Příkazní smlouva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 71-72. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

SIMON, Pavel. § 2432 [Povinnost plnit příkaz pocitivě a pečlivě a vydat užitky]. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 789

³⁷ SIMON, Pavel. § 2432 [Povinnost plnit příkaz pocitivě a pečlivě a vydat užitky]. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 789

obstarávané záležitosti nemůže splnit sám³⁸, či je účelnější, aby za něj daný úkon splnila jiná osoba, v odborné literatuře označována jako „pomocník“.³⁹

Od osoby „pomocníka“ je však nutné odlišovat osobu „náhradníka“, které příkazník svěří provedení příkazu. U osoby pomocníka totiž příkazník vždy nese plnou odpovědnost za splnění příkazu. Příkazník může svěřit provedení příkazu jiné osobě bez předchozího souhlasu příkazce, pokud nemůže provést příkaz sám a hrozí nebezpečí prodlení, anebo s předchozím souhlasem příkazce, přičemž za těchto předpokladů nese příkazník odpovědnost pouze za samotnou volbu osoby náhradníka. Ve všech ostatních případech, kdy příkazník svěří provedení příkazu náhradníkovi odpovídá za provedení příkazu v plném rozsahu.⁴⁰

Povinnost příkazníka podat příkazci na jeho žádost zprávu o průběhu či postupu plnění příkazu je uzákoněna v ustanovení § 2435 OZ. Tato povinnost navazuje na zásadu důvěry, kdy je příkazcovým legitimním očekáváním být informován o průběhu plnění příkazu. Z pohledu zásady důvěry je také vhodným řešením, aby si obě strany nad rámec tohoto ustanovení ujednaly podávání těchto zpráv v pravidelných intervalech, stejně tak je čistě na úvaze příkazníka, zda bude zprávy podávat z vlastní iniciativy, aby ubezpečil příkazce o svém správném postupu při obstarávání svěřené záležitosti.⁴¹

Obsah a formu žádosti ani zprávy zákon nijak nespécifikuje, je tedy na svobodné vůli smluvních stran, jakou formu zvolí a v jakém rozsahu budou informace vyžadovány.⁴²

Může také nastat situace, kdy příkazník svou povinnost podávat zprávy (ani přes doručení žádosti příkazce) příkazci nebude plnit. Z komentovaného ustanovení vyplývá, že zpráva musí být podána příkazci bezodkladně po doručení žádosti

³⁸ Typicky v situaci, kdy je příkazníkem právnická osoba, za kterou musí jednat příslušná osoba.

³⁹ *Příkazní smlouva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 73. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

⁴⁰ SIMON, Pavel. § 2434 [Osobní provedení příkazu a náhradník]. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 796

⁴¹ Takovýto postup by pak byl v souladu se zásadou profesionality.

⁴² *Příkazní smlouva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 75. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

příkazníkovi. Nesplnění této povinnosti pak může vést k odvolání příkazu příkazce pro porušení zásady věrnosti dle ustanovení § 2443 OZ.⁴³

Další z povinností příkazníka plynoucí mu ze smluvního vztahu je povinnost plnit pokyny příkazce, tato povinnost sice není výslovně v příslušném ustanovení § 2432 OZ uvedena, nicméně vzhledem k tomu, že příslušné ustanovení umožňuje příkazníkovi odchýlení od pokynů příkazce jen ve výjimečných případech, je tato povinnost z daného ustanovení zřejmá. Přičemž zákon umožňuje odchýlení od příkazcova pokynu jen za kumulativního splnění následujících podmínek, a to (i) nezbytnosti odchýlit se od pokynu, (ii) odchylka je v zájmu příkazce a (iii) příkazník nemohl obdržet souhlas od příkazce včas. Příkazník je také povinen upozornit příkazce na nevhodný pokyn, lze se domnívat, že se musí jednat o zjevnou nesprávnost, kterou je příkazník vzhledem ke svým schopnostem a znalostem schopen bezpečně rozpoznat. Pokud příkazce na splnění pokynu i přesto trvá, je příkazník povinen pokynu vyhovět. V případě, že pokyn naopak přesahuje ujednaný rozsah příkazu, nemusí příkazník tento pokyn splnit.⁴⁴

Poslední uvedenou povinností vyplývající z příkazního vztahu je naopak povinností příkazce. Příkazce je dle ustanovení § 2439 věty první ZOK povinen vystavit příkazníkovi včas plnou moc pokud to obstarání záležitosti vyžaduje. Potřebnost tohoto ustanovení vychází z povahy příkazní smlouvy, kdy příkazní smlouva upravuje poměry čistě mezi smluvními stranami, oproti tomu plná moc funguje „navenek“ tohoto vztahu vůči třetím osobám a je nositelem oprávnění příkazníka vůči těmto třetím osobám jménem příkazce jednat.⁴⁵

2.1.2 VYPOŘÁDÁNÍ PŘÍKAZNÍHO VZTAHU

Vypořádáním příkazního vztahu již ze samotného významu tohoto slova rozumíme vyrovnání mezi smluvními stranami v tom smyslu, že cílem tohoto procesu je v konečném důsledku stav, kdy byly mezi stranami vypořádány veškeré hodnoty, které měla příslušná strana od druhé obdržet, či kterou měla příslušná

⁴³ SIMON, Pavel. § 2435 [Zpráva o postupu, převod užitku a vyúčtování]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 797

⁴⁴ *Příkazní smlouva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 76-77. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

⁴⁵ SIMON, Pavel. § 2439 [Plná moc]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 806

smluvní strana druhé vydat. Co bude obsahem tohoto vyrovnání, tedy rozsah hodnot, na které mají smluvní strany z ujednaného závazku právo, záleží zejména na povaze příkazního vztahu. Proces vypořádání směřuje zpravidla k likvidaci právního vztahu.⁴⁶

Z příslušných ustanovení OZ o příkazu lze vyjmenovat přesný obsah vypořádání mezi stranami, a to (i) přenechání užitku z obstarávané záležitosti příkazci⁴⁷, (ii) náhrada účelně vynaložených nákladů příkazcem⁴⁸, (iii) odměna příkazníkovi⁴⁹, (iv) náhrada škody příkazníkovi anebo příkazci⁵⁰ a (v) předání vyúčtování příkazníkem příkazci.⁵¹

Příkazci náleží veškerý užitek, který vzešel z obstarávané záležitosti. Rozlišení toho, co je užitek v rámci tohoto smluvního vztahu, se váže čistě na obstarávanou záležitost příkazníkem a není konkrétněji vymezen. Bude se tedy jednat o užitky z provádění příkazu a právního jednání příkazce s tím souvisejícího. Samotný způsob přenechání užitku příkazníkem příkazci se pak odvíjí od samotné povahy vzešlého užitku. Důvodem úpravy převodu užitku ve dvou ustanoveních ZOK souvisí s potřebou odlišit situace, kdy příkazník jedná v přímém zastoupení, tedy jménem příkazce a na jeho účet. Příkazce v takovém případě práva k užitku automaticky nabude. Za takové situace je příkazník povinen užitek pouze „přenechat“. V druhém případě jedná jakožto nepřímý zástupce svým jménem a stává se tak vlastníkem vzešlých užitků, které je poté povinen na příkazce převést.⁵²

Příkazník má nárok na náhradu vynaložených nákladů, které souviseli s prováděním příkazu a příkazce je dle ustanovení § 2436 OZ povinen tyto náklady nahradit a současně je povinen na tyto náklady poskytnout zálohu. Poskytnutí zálohy vyplývá z povahy příkazu, kdy se jedná o trvající činnost příkazníka směřující k obstarání svěřené záležitosti. Při této činnosti pochopitelně mohou

⁴⁶ *Příkazní smlouva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 85. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

⁴⁷ § 2432 odst. 2 a § 2435 OZ

⁴⁸ § 2436 OZ

⁴⁹ § 2438 OZ

⁵⁰ § 2437 a § 2440 OZ

⁵¹ § 2435 OZ

⁵² SIMON, Pavel. § 2435 [Zpráva o postupu, převod užitku a vyúčtování]. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, str. 797-798

vzniknout příkazníkovi náklady, které ovšem není povinen hradit z vlastních prostředků, ale naopak z prostředků příkazce. Povinnost složit příkazníkovi zálohu může být nicméně příkazní smlouvou vyloučena. Příkazce je oprávněn požadovat průběžné zprávy o stavu čerpání záloh (viz kapitola *Zásady a pravidla při provádění příkazu*).⁵³ Specifickou situací je vypořádání nákladů při odvolání příkazu příkazcem ve smyslu ustanovení § 2443 OZ, kdy je příkazce povinen nahradit příkazníkovi náklady, které do okamžiku odvolání příkazu v souvislosti s prováděním příkazu účelně vynaložil.

Další složkou vypořádání příkazu je odměna. Příkazní smlouva je sice založena na principu bezúplatnosti, nicméně smluvní strany si mohou ujednat, že příkazníkovi za provádění příkazu náleží určitá odměna. Je na smluvních stranách, jakým způsobem bude odměna vypočítána/určena, může se jednat o fixní jednorázovou odměnu nebo může její výpočet vycházet z činností, které příkazník v průběhu obstarávání záležitosti pro příkazce uskutečnil, anebo např. časové náročnosti obstarávané záležitosti.⁵⁴ Zákon dále stanoví, že „*Příkazce poskytne odměnu, i když výsledek nenastal, ledaže byl nezdar způsoben tím, že příkazník porušil své povinnosti. To platí i v případě, že splnění příkazu zmařila náhoda, ke které příkazník nedal podnět.*“⁵⁵ V případě, že dojde k odvolání příkazu ve smyslu ustanovení § 2443 ZOK, náleží příkazníkovi přiměřená část sjednané odměny, za námahu, kterou do té doby vynaložil. Strany si mohou současně ujednat, že na sjednanou odměnu bude příkazcem poskytnuta záloha.⁵⁶

Složkou příkazu je i náhrada škody, zejména pak náhrada škody způsobená porušením povinnosti některé ze smluvních stran. Povinnost k náhradě škody zákon rozlišuje podle smluvní strany, tedy podle osoby příkazníka či příkazce.

Náhrada škody příkazníkem je v zákoně upravena hned v několika ustanoveních zákona. Prvním případem je situace, kdy příkazník neplní příkaz

53 UHLÍŘ, D. § 2436 [Záloha a náklady]. In: BAJURA, J., BÁNYAIOVÁ, A., BĚLINA, M., ČERNÁ, S., DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, L., DVOŘÁK, J., ELISCHER, D., FIALA, J., HOLCOVÁ, I., HORÁČEK, T., HUMLÍČKOVÁ, P., KINDL, T., KŘEŠŤANOVÁ, V., MAREK, K. a kol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721-2520). [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-2-25]. ASPI_ID KO89_e2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X

54 SIMON, Pavel. § 2438 [Odměna příkazníková]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 803

55 § 2438 OZ

56 *Příkazní smlouva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 95. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

v souladu se zásadami a pravidly příkazu (viz kapitola *Zásady a pravidla při provádění příkazu*), tedy poctivě, pečlivě a dle svých schopností a tím poruší svou povinnost zakotvenou v ustanovení § 2432 odst. 1 OZ, mluvíme o vadném plnění. Příkazník je tak povinen k náhradě škody, kterou porušením svých povinností způsobil s odkazem na ustanovení § 1925 OZ. Pokud však byla v rámci příkazní smlouvy sjednána odměna a mluvíme tak o úplatné smlouvě, náleží příkazci současně s právem na náhradu škody také nároky z vadného plnění dle ustanovení § 1914 odst. 2.⁵⁷ Důležité je také do této povinnosti k náhradě škody, příp. nároku z vadného plnění zahrnout situaci, kdy příkazník využije osoby pomocníka (viz kapitola *Zásady a pravidla při provádění příkazu*). I za této situace příkazník odpovídá jako by příkaz prováděl sám.⁵⁸

Využití pomocníka je však z pohledu povinnosti k náhradě škody příkazníkem nutno striktně odlišit od případu, kdy příkazník svěří provedení příkazu či jeho části svému náhradníkovi. Tato situace je upravena v ustanovení § 2434 věty druhé za středníkem OZ, kdy příkazník odpovídá pouze za škodu způsobenou výběrem osoby náhradníka. Příčinná souvislost mezi způsobenou škodou a volbou osoby příkazníkem bude posuzována ve světle zásad a pravidel při provádění příkazu.⁵⁹

Druhý případ, kdy je příkazník povinen nahradit příkazci škodu, se váže na uplatnění práva příkazce vypovědět příkaz dle ustanovení § 2440 odst. 1 OZ. V tomto případě se tedy nejedná o porušení povinnosti ze strany příkazníka, ale o zklamání důvěry příkazce uplatněním práva na vypovězení příkazu. Pokud své právo příkazník uplatní zaniká jeho závazek vůči příkazci uplynutím výpovědní doby. Stejně jako v případě škody způsobené výběrem náhradníka je nutné prokázat příčinnou souvislost se vznikem škody a vypovězením příkazu příkazníkem.⁶⁰

Povinnost k náhradě škody příkazce upravuje ustanovení § 2437 a § 2443 OZ. První případ se vztahuje ke vzniku škody na straně příkazníka v souvislosti

57 SIMON, Pavel. § 2432 [Povinnost plnit příkaz poctivě a pečlivě a vydat užitky]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 793

58 § 2434 OZ

59 Příkazní smlouva. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 96. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

60 Tamtéž

s plněním příkazu. Jak již vyplývá z předchozí věty, vznik škody musí být v příčinné souvislosti s plněním příkazu příkazníkem, ovšem s důrazem na jasné odlišení škody od nákladů vzniklých příkazníkoví plněním příkazu. Nad rámec tohoto nároku zákon zvyhodňuje příkazníka, který se zavázal k obstarání záležitosti příkazce bezúplatně, kdy je příkazce povinen nahradit příkazníkoví i škodu vzniklou náhodou.⁶¹ Druhý případ, kdy je příkazce povinen nahradit příkazníkoví škodu nastává v okamžiku odvolání příkazu příkazcem. Příkazníkoví tak vzniká nárok na případnou škodu, kterou v příčinné souvislosti s odvoláním příkazu utrpěl.⁶²

Na závěr této kapitoly o vypořádání příkazního vztahu jsem záměrně ponechal tu složku vypořádání, která do jisté míry shrnuje všechny výše uvedené, a to vyúčtování. Povinnost příkazníka předložit příkazci vyúčtování je obsažena v ustanovení § 2435 za středníkem OZ. Vyúčtování by mělo po obsahové stránce splňovat tyto náležitosti: (i) přehlednost, (ii) položkové členění, (iii) ucelenost a (iv) zřejmost stavu vypořádání. Forma vyúčtování není zákonem stanovena.⁶³

Položkové členění je důležitou náležitostí z toho důvodu, že vyúčtování bude z povahy příkazu obsahovat navzájem si rozdílné skutečnosti a práva. Součástí vyúčtování bude tedy (i) ucelený a úplný seznam případných užitků, které v průběhu plnění příkazu pro příkazce vzešly, (ii) přehled příkazníkem vynaložených nákladů, které byly v souvislosti s průběhem plnění příkazu vynaloženy a vůči tomu vypořádání případně poskytnuté zálohy na náklady, (iii) výše odměny (pokud byla sjednána), (iv) výše náhrady škody (pokud již dříve nebyla vypořádána) a (v) věci/prostředky, které příkazce příkazníkoví poskytl za účelem splnění příkazu.⁶⁴

Výše uvedené ustanovení sice spojuje povinnost příkazníka vystavit vyúčtování s okamžikem provedení příkazu, nicméně příkazní vztah nemusí

⁶¹ SIMON, Pavel. § 2437 [Náhrada škody]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-287-8, s. 802

⁶² § 2443 OZ

⁶³ Příkazní smlouva. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 87. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

⁶⁴ SIMON, Pavel. § 2435 [Zpráva o postupu, převod užitku a vyúčtování]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 798

nepodmíněně skončit úplným provedením obstarávané záležitosti příkazníkem a může být ukončen předčasně (viz kapitola *Zánik příkazního vztahu*), v takovém případě je příkazník povinen vystavit vyúčtování taktéž.⁶⁵

2.1.3 ZÁNİK PŘÍKAZNÍHO VZTAHU

Vzhledem k tomu, že se příkaz dle OZ řadí mezi závazkové právní vztahy řídí se jeho zánik také obecnými ustanoveními o zániku závazku, přičemž tyto jsou následně modifikovány v rámci zvláštní úpravy příkazu. Ze samotné povahy závazku je žádoucí, aby zanikl v souladu s ustanovením § 1908 OZ jeho splněním. OZ také spojuje zánik závazku s následnou nemožností plnění.⁶⁶ V případě příkazu se však také použije zvláštní úpravy dle příslušných ustanovení o příkazu, a to u (i) výpovědi příkazu ve smyslu ustanovení § 2440 odst. 2 OZ, (ii) odvolání příkazu ve smyslu ustanovení § 2443 OZ a (iii) smrti či zániku právnické osoby ve smyslu ustanovení § 2441 OZ. Než-li se budu věnovat těmto způsobům zániku příkazu považuji za potřebné zmínit povinnost příkazníka při zániku příkazu, která se na příkazníka vztahuje v každém z výše uvedených způsobů zániku, resp. právním skutečností, se kterými je zánik závazku spojován. Zánikem příkazu totiž není příkazník dle výše uvedeného ustanovení zproštěn povinnosti zařídit „*vše, co nesnese odkladu, dokud příkazce nebo jeho právní nástupce neprojeví jinou vůli.*“⁶⁷ Toto ustanovení je tedy prevencí před vznikem případné škody na straně příkazce.

Dále je důležité uvést, že zánikem příkazu zaniká pouze samotný závazek příkazníka obstarat svěřenou záležitost, nikoliv však ostatní práva, která v průběhu trvání příkazního vztahu vznikla, např. nárok na náhradu škody.⁶⁸

Výpověď příkazu příkazníkem je jednostranným právním jednáním, kterým příkazník projevuje vůli dále nesetrvat v závazkovém vztahu s příkazcem a jeho cílem je vyvolat zánik příkazu. Právo příkazníka podat výpověď příkazu není podmíněno určitým právním důvodem, oproti odvolání příkazu však účinnost

⁶⁵ Tamtéž, s. 801

⁶⁶ § 2006 – § 2009 OZ

⁶⁷ § 2442 OZ

⁶⁸ UHLÍŘ, D. § 2443 [Odvolání příkazu]. In: BAJURA, J., BÁNYAIOVÁ, A., BĚLINA, M., ČERNÁ, S., DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, L., DVOŘÁK, J., ELISCHER, D., FIALA, J., HOLCOVÁ, I., HORÁČEK, T., HUMLÍČKOVÁ, P., KINDL, T., KŘEŠTANOVÁ, V., MAREK, K. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721-2520)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-3-11]. ASPI_ID KO89_e2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X

výpovědi nastává až uplynutím výpovědi doby, tedy ke konci měsíce následujícího od doručení výpovědi příkazci. Po uplynutí předmětné výpovědi doby zaniká příkazní závazek *ex nunc*.⁶⁹

Odvolání příkazu příkazcem je jednostranným právním jednáním, kterým příkazce projevuje vůli dále nesetrvat v závazkovém vztahu s příkazníkem a jeho cílem je vyvolat zánik příkazu. Stejně jako u výpovědi příkazu není podmíněno určitým právním důvodem. Oproti výpovědi však účinnost odvolání nastává okamžikem doručení příkazníkovi, příkazce má ovšem právo v odvolání určit jeho pozdější účinnost.⁷⁰

V kontextu zániku příkazního vztahu smrtí, kdy jednou ze smluvních stran je fyzická osoba, je nutné zdůraznit, že v případě příkazu je užito zvláštního ustanovení §2441 OZ, který oproti obecné úpravě zániku závazku smrtí⁷¹ stanoví, že smrtí příkazníka či příkazce příkazní vztah zaniká. Pokud je příkazníkem či příkazcem právnická osoba zaniká příkazní vztah jen za předpokladu, že předmětná právnická osoba zanikla bez právního nástupce. Přičemž právnické osoby zanikají dle OZ zpravidla dvěma způsoby, a to (i) dnem výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku (pokud taková právnická osoba podléhá zápisu do veřejného rejstříku, anebo (ii) skončením likvidace.⁷²

2.2 SPRÁVA CIZÍHO MAJETKU

Správa cizího majetku je zákonem upravena v ustanoveních § 1400 až § 1474 OZ. Přičemž není zvláštním druhem obligace ani věcným právem, ale spíše doplněním ostatních institutů. Samotné zařazení správy cizího majetku mezi absolutní majetková práva v rámci OZ je s ohledem na převážně obligačně právní charakter diskutabilní.⁷³ Úprava správy cizího majetku byla do českého právního

⁶⁹ Příkazní smlouva. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 106. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

⁷⁰ Příkazní smlouva. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 104-105. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6

⁷¹ § 2009 OZ

⁷² § 185 a § 186 OZ

⁷³ TICHÝ, L. § 1400 [Podstata správy cizího majetku]. In: ČÁP, Z., DVOŘÁK, J., FIALA, J., JOSKOVÁ, L., KINDL, T., KNOBLOCHOVÁ, V., KOCÍ, M., MALÝ, B., PĚSNA, L., SKÁLA, M., SRBOVÁ, A., ŠVESTKA, J., THÖNDEL, A., TICHÝ, L. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-3-2]. ASPI_ID KO89_c2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X

řádu převzata z quebeckého občanského zákoníku, a i samotní autoři tohoto zákona zařazení správy cizího majetku mezi absolutní majetková práva zpochybňují i s odkazem na jiné právní řády, ve kterých je tento institut řazen do oblasti práva závazkového.⁷⁴

Aplikovatelnost ustanovení o správě cizího majetku vychází již ze samotné důvodové zprávy k ustanovení § 1400 až § 1404 OZ, kde zákonodárce uvádí, že „*Ustanovení o správě cizího majetku jsou subsidiárně použitelná pro všechny případy, kdy někdo spravuje cizí majetek pro někoho jiného, vyjma případů správy podle druhé části zákoníku, kde je speciálně upravena správa společného jmění manželů a správa majetku nezletilých dětí v rámci práva rodinného.*“⁷⁵ V důvodové zprávě je současně obsažena samotná podstata správy cizího majetku, tedy správa majetku pro někoho jiného. Z pohledu aplikovatelnosti ustanovení o správě cizího majetku lze rozlišit tři situace, a to (i) případy, kdy je zákonem přímo odkazováno na zákonnou úpravu správy cizího majetku, (ii) případy, kdy je aplikace úpravy správy cizího majetku vyloučena (např. výše uvedené případy v důvodové zprávě k OZ) a (iii) případy, kdy někdo spravuje cizí majetek ve prospěch jiného, aniž by to to zákon vylučoval.⁷⁶ Aplikovatelnost institutu správy cizího majetku není ani omezena na výslovné pověření správce majetku vlastníkem majetku a v podstatě jediným požadavkem je, aby majetek, o který má správce pečovat, je ve vlastnictví druhé osoby.⁷⁷

Nicméně určit, zda se na daný právní vztah uplatní ustanovení o správě cizího majetku lze již na základě znění ustanovení § 1400 OZ, které upravuje osobu správce cizího majetku. O správu cizího majetku se jedná vždy, když (i) je spravován majetek vlastněný osobou odlišnou od správce a (ii) je spravován ve prospěch třetí osoby, přičemž však zákon nevylučuje, aby osoba vlastníka a beneficianta byla shodná.

⁷⁴ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 10. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

⁷⁵ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, poslanecký tisk č. 362

⁷⁶ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 3. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

⁷⁷ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 4. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

Zákonná úprava institutu správy cizího majetku je velmi obecná a stručná a uplatní se na mnohé další instituty, které se s ním do jisté míry překrývají. Z obecnosti této úpravy také plyne jeho poměrně vysoká flexibilita, což odpovídá očekávání zákonodárce, že bude žádoucí danou úpravu modifikovat dle účelu a obsahu konkrétní správy v rámci daného dvoustranného či trojstranného vztahu a také dle povahy spravovaného majetku. Lze tak shrnout, že zákonná úprava správy cizího majetku se vyznačuje vysokou mírou dispozitivnosti a upřednostňuje tak autonomní úpravu tohoto institutu.⁷⁸

Majetkem je dle zákonné definice „*souhrn všeho, co osobě patří*“.⁷⁹ Od majetku je nutné významově odlišovat pojem jmění. Pojem majetek v sobě totiž dle doslovného znění zákona obsahuje pouze aktiva, oproti tomu jmění v sobě zahrnuje jak aktiva, tak dluhy dané osoby. Nutno zdůraznit, že ani samotný OZ s těmito pojmy v rámci příslušných ustanovení nepracuje jednotně a je tak nutné význam těchto pojmů vykládat se zřetelem na podstatu konkrétních ustanovení. K takovému výkladu pojmu majetek je ostatně nutné přistoupit i v případě správy cizího majetku, kdy je zřejmé, že správce bude vykovávat správu části či celého jmění dané osoby. A to z důvodu, že (i) při správě cizího majetku může správce v rámci správy zatěžovat spravovaný majetek, tedy zavazovat beneficenta, čímž může docházet ke vzniku dluhů (pasiv) a (ii) může být žádoucí, aby správce spravoval, jak aktiva, tak pasiva, která budou s daným majetkem bezesporu provázána.⁸⁰

Správa cizího majetku se ze zákona dělí dle účelu správy na (i) prostou správu cizího majetku ve smyslu ustanovení § 1405 a (ii) plnou správu cizího majetku, přičemž s ohledem na příslušná ustanovení ZOK o správě vkladu i závěrům uváděným v odborné literatuře⁸¹ se plné správě cizího majetku tato diplomová práce věnovat nebude.

⁷⁸ TICHÝ, L. § 1400 [Podstata správy cizího majetku]. In: ČÁP, Z., DVOŘÁK, J., FIALA, J., JOSKOVÁ, L., KINDL, T., KNOBLOCHOVÁ, V., KOCÍ, M., MALÝ, B., PĚSNA, L., SKÁLA, M., SRBOVÁ, A., ŠVESTKA, J., THÖNDEL, A., TICHÝ, L. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-3-6]. ASPI_ID KO89_c2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X

⁷⁹ § 495 OZ

⁸⁰ KOUKAL, Pavel. § 495 [Majetek a jmění]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1526

⁸¹ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 5. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

2.2.1 SUBJEKTY SPRÁVY CIZÍHO MAJETKU

Ústředními postavami v rámci správy cizího majetku jsou správce a beneficiant. Dále jsou to vlastník spravovaného majetku a osoba vykonávající dohled nad správou.

Předpoklady pro výkon správy cizího majetku sice nejsou výslovně zákonem uvedeny, ale lze je logickým výkladem rozpoznat z ustanovení § 1438 OZ, které upravuje skončení činnosti správce a mj. stanoví, že činnost správce skončí omezením svéprávnosti nebo osvědčením úpadku správce. Vzhledem k tomu, že činnost správce skončí ve výše uvedených případech bylo by nelogické, aby osobou, která má být správcem cizího majetku mohla být osoba, která není plně svéprávná, anebo osoba, u které byl osvědčen úpadek. Jmenování takové osoby by nemělo význam, když zákon spojuje skončení správy cizího majetku s omezením svéprávnosti či úpadkem, a to s odkazem na analogické použití ustanovení § 155 odst. 1 OZ, které stanoví, že „*Byl-li členem voleného orgánu povolán ten, kdo k tomu není podle zákona způsobilý, hledí se na jeho povolání do funkce, jako by se nestalo.*“ Zákon jiné požadavky nestanoví. Z pohledu osoby, která má funkci správce vkladů vykonávat je však zřejmé, že přijetím této funkce nesmí daná osoba porušit povinnost péče řádného hospodáře, v tomto případě by porušení této povinnosti spočívalo v přijetí funkce, ačkoliv daná osoba nedisponuje dostatečnými schopnostmi a znalostmi, aby ji mohla vykonávat. Vzhledem k povaze správy cizího majetku a jeho zákonného vymezení je logické, že funkci správce nemůže vykonávat osoba, jež je vlastníkem spravovaného majetku. Pluralita správců není vyloučena.⁸²

V případě osoby vlastníka je situace jednoznačná, vlastníkem může být kdokoliv včetně ještě nenarozeného dítěte za podmínky existence vlastnického práva k majetku, který má být spravován.⁸³

⁸² *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 15. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

⁸³ TICHÝ, L. § 1400 [Podstata správy cizího majetku]. In: ČÁP, Z., DVOŘÁK, J., FIALA, J., JOSKOVÁ, L., KINDL, T., KNOBLOCHOVÁ, V., KOCÍ, M., MALÝ, B., PĚSNA, L., SKÁLA, M., SRBOVÁ, A., ŠVESTKA, J., THÖNDEL, A., TICHÝ, L. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-3-7]. ASPI_ID KO89_c2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Třetím subjektem v rámci správy cizího majetku je osoba beneficenta⁸⁴ v jehož prospěch je majetek spravován. Beneficient je tedy příjemcem zisků z daného majetku. Osob v jejichž prospěch je majetek spravován může být určeno více, přičemž jednotlivý beneficianti nemusí disponovat shodnými právy. Není ani vyloučeno, aby byl beneficentem určen vlastník spravovaného majetku, anebo správce (za předpokladu, že není také vlastníkem, jinak by se již nejednalo o správu cizí věci). Podobně jako u vlastníka může být osobou beneficenta kdokoliv i nesvéprávný člověk. Co je však s ohledem na téma této diplomové práce zajímavé, je skutečnost, že osobou beneficenta může být také založená právnická osoba bez právní osobnosti, která dosud nevznikla.⁸⁵

2.2.2 VZNIK SPRÁVY CIZÍHO MAJETKU

Správa cizího majetku se uplatní na všechny vztahy, kdy určitá osoba spravuje/pečuje o cizí majetek ve prospěch jiného, tedy ve prospěch tzv. beneficenta, přičemž na základě, z jakého důvodu ke vzniku dojde není rozhodné. Správa cizího majetku nejčastěji vzniká smluvním ujednáním mezi vlastníkem a správcem, kdy se správce na základě této smlouvy zaváže spravovat předmětný majetek ve prospěch beneficenta. Jak již bylo uvedeno výše, vlastník bude často také beneficentem z této správy. Na základě toho, zda osoba vlastníka a beneficenta bude ve skutečnosti shodná osoba bude také uzavírána smlouva, tedy buďto dvoustranná uzavřená mezi vlastníkem/beneficientem a správcem anebo trojstranná uzavřená mezi vlastníkem, správcem (povinným) a beneficentem (oprávněným). Správa cizího majetku může ale vzniknout také ze zákona, rozhodnutím orgánu veřejné moci anebo bez právního důvodu.⁸⁶

Za použití logického výkladu příslušných ustanovení o skončení správy, lze dojít k závěru, že správa vzniká buďto (i) ustavením správce nebo (ii) pověřením správce.⁸⁷

⁸⁴ § 1400 odst. 1 OZ

⁸⁵ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 57. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

⁸⁶ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 7. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

⁸⁷ § 1441 a § 1444 odst. 1 OZ

Správa cizího majetku (jak již bylo zmíněno v předchozím odstavci) nejčastěji vzniká na základě smlouvy, která (i přesto, že zákon žádnou formu nepředepisuje) by měla být písemná. Obsahové náležitosti smlouvy o správě cizího majetku nejsou zákonem upraveny, přesto se lze v rámci odborné literatury setkat s výčtem podstatných obsahových náležitostí takové smlouvy. Smlouva o správě cizího majetku by tak měla obsahovat (i) vymezení smluvních stran, (ii) určení beneficianta, (iii) vymezení majetku, (iv) určení druhu správy, (v) odměnu správce, (vi) pravidla pro rozdělení zisku, (vii) pravidla pro hrazení nákladů. A dále ujednání ohledně (viii) povinnosti předkládat vyúčtování, (ix) povinnosti pojistit spravovaný majetek a v případě, že správu vykonává vícero správců i ujednání o (x) vztahu správců.⁸⁸

Dále může tento právní vztah vzniknout ze zákona anebo rozhodnutím soudu. V těchto případech však budou ustanovení o správě cizího majetku (v souladu s obecnou povahou úpravy tohoto institutu viz kapitola *Správa cizího majetku*) značně modifikovány speciálními zákonnými ustanoveními.⁸⁹

Správce cizího majetku může vystupovat jako přímý či nepřímý zástupce vlastníka, případně beneficianta s ohledem na skutečnost, že vlastník může být zároveň beneficiantem. Pravidla pro zastoupení při správě cizího majetku se tak uplatní jak při zastupování vlastníka, tak beneficianta. Pokud správce majetku jedná v přímém zastoupení, jménem a na účet beneficianta/vlastníka vznikají práva a povinnosti z tohoto jednání v souladu s ustanovením § 1419 odst. 1 přímo beneficiantovi/vlastníkovi. V případě, že správce majetku jedná v nepřímém zastoupení, tedy vlastním jménem na účet beneficianta/vlastníka, jsou tímto právním jednáním zavázáni společně, čímž je v rámci úpravy správy cizího majetku modifikováno obecné pravidlo nepřímého zastoupení, kdy práva a povinnosti vznikají zástupci, který je pak převádí na osobu, kterou zastupuje.⁹⁰

2.2.3 ZÁKLADNÍ POVINNOSTI SPRÁVCE CIZÍHO MAJETKU

Správce cizího majetku je při své činnosti postupovat s péčí řádného hospodáře v souladu s ustanovením § 1411 OZ. Definici péče řádného hospodáře

⁸⁸ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 95-96. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

⁸⁹ Tamtéž, s. 97

⁹⁰ Tamtéž, s. 49

nalézáme v ustanovení § 159 odst. 1 OZ, které tuto povinnost stanovuje pro členy volených orgánů právnických osob. S povinností péče řádného hospodáře, tedy povinností postupovat s potřebnými znalostmi a pečlivostí, je také často spojována s povinností loajality. Jedná se ovšem o dvě rozdílné, ač spolu úzce související povinnosti.⁹¹

Povinnost postupovat s potřebnými znalostmi a pečlivostí je ve vztahu ke správě cizího majetku ústředním standardem činnosti správce. Tím, že zákonodárce tuto povinnost správci cizí věci v rámci OZ výslovně ukládá jen opět vyzdvihuje podstatu správy cizí věci, tedy primárně zachovat hodnotu spravovaného majetku, resp. jeho ziskovost a hospodářský přínos pro beneficianta nežli neuváženým jednáním (příp. způsobeným nedostatkem znalostí) snížit hodnotu spravovaného majetku a způsobit tak beneficentovi újmu. Důraz, který je kladen na úroveň a druh znalostí a schopností správce vzhledem k povaze a druhu majetku se projevuje již v momentě přijetí funkce správce cizího majetku, kdy (jak bylo uvedeno v kapitole *Subjekty správy cizího majetku*) osoba, která má být ustanovena správcem majetku by měla disponovat potřebnými znalostmi a schopnostmi, které bude konkrétní správa určitého majetku vyžadovat.

Vzhledem k tomu, že správce je současně vázán povinností loajality dochází k jistému provázání obou těchto povinností, kdy péče řádného hospodáře bude představovat standard „kvality“ prováděné správy a povinnost loajality osobu beneficianta, v jehož zájmu musí být správa s péčí řádného hospodáře vykonávána. Správce tedy neporuší tyto své dvě povinnosti pouze za předpokladu, kdy bude správu vykonávat v očekávané „kvalitě“/ s potřebnými znalostmi a schopnostmi a současně pokud ji bude vykonávat v zájmu beneficianta.⁹²

Povinnost péče řádného hospodáře nelze bez dalšího konkretizovat, jedná se o velmi obecný pojem, který je do značné míry závislý na povaze spravovaného majetku a s tím souvisejícím nárokům. Povinnost loajality, kterou je správce majetku vázán v sobě ovšem zahrnuje konkrétní omezení činnosti správce, kterým budou věnovány následující odstavce.

⁹¹ JOSKOVÁ, Lucie. Je rozdíl mezi povinností loajality a povinností postupovat s péčí řádného hospodáře?. *Obchodněprávní revue*, 2019, č. 11-12, s. 281-286

⁹² JOSKOVÁ, Lucie. Je rozdíl mezi povinností loajality a povinností postupovat s péčí řádného hospodáře?. *Obchodněprávní revue*, 2019, č. 11-12, s. 281-286

Vzhledem k tomu, že povinnost loajality správce určuje správci jednat v zájmu beneficenta je logickým navazujícím omezením z této povinnosti vycházejícím povinnost správce cizího majetku oznámit beneficentovi konflikt zájmu. Správce by se v průběhu výkonu své funkce mohl ocitnout v situaci, kdy by se mohl ze spravovaného majetku obohatit na úkor beneficenta anebo přímá souvislost se spravovaným majetkem však není podmínkou. V konfliktu zájmů se může správce ocitnout i jen vůči samotnému beneficentovi. Správce je tak povinen i potenciální konflikt zájmu beneficentovi oznámit, mluvíme tedy o oznamovací povinnosti správce vůči beneficentovi. Komentované ustanovení § 141, ve kterém je tato povinnost správce zakotvena uvádí, že „*Konflikt zájmů může vyvérat jednak z existence určitého majetkového práva, které svědčí správci a které by mohl uplatnit v neprospěch spravovaného majetku nebo beneficenta, jednak z jiného zájmu na výsledku správy nebo jakéhokoli se správou souvisejícího jednání.*“⁹³

Forma ani obsah oznámení není opět zákonem stanovena, lze nicméně opět předpokládat, že z předmětného oznámení by mělo být alespoň zřejmé v čem by mohl případný konflikt zájmů spočívat. Konflikt zájmů by měl správce beneficentovi oznámit bez zbytečného odkladu. Tato oznamovací povinnost však může být dohodou stran značně modifikována anebo i zcela vyloučena.⁹⁴ Nejvyšší soud České republiky se k výkladu tohoto termínu v rámci svých rozsudků již mnohokrát vyjádřil a stanovil, že „*takto vymezená lhůta přímo neurčuje, v jakém konkrétním časovém okamžiku je třeba povinnost plnit či jinak konat a jde tak o neurčitou lhůtu. Podstatu takové lhůty vymezuje již její slovní vyjádření. Z časového určení „bez zbytečného odkladu“ vyplývá, že jde o velmi krátkou lhůtu, jíž je míněno bezodkladné, neprodlené, bezprostřední či okamžité jednání směřující ke splnění povinnosti či k učinění právního úkonu či jiného projevu vůle, přičemž doba trvání lhůty závisí vždy na okolnostech konkrétního případu.*“⁹⁵

S konfliktem zájmů pak úzce souvisí omezení uzavírat smlouvy týkající se správcem spravovaného majetku ve smyslu ustanovení § 1415 odst. 1 OZ, kdy by

⁹³ PIHERA, Vlastimil. § 1413 [Oznamování rizika střetu zájmů]. In: SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, ISBN 978-80-7400-803-0

⁹⁴ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 39. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

⁹⁵ Např. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sp. zn. 33 Cdo 3460/2019

v rámci smluvních stran vystupoval na straně jedné správce, jakožto osoba vykonávající tuto funkci, a na straně druhé jako soukromá osoba jednající vlastním jménem, přičemž by na základě tohoto smluvního závazku nabyl právo týkající se spravovaného majetku. Existence újmy na straně beneficianta, která by uzavřením takové smlouvy vznikla není podmínkou. Toto omezení se tak preventivně vztahuje na všechny takové závazky. Tato situace je nazývána jako tzv. samokontraktace. Uzavření smlouvy musí být nejen předem oznámeno beneficiantovi, ale beneficiant musí s uzavřením takové smlouvy udělit správci souhlas. Stejně pravidlo dopadá i na situace, kdy by správce na základě smlouvy nabyl určitá práva vůči beneficiantovi. Toto pravidlo se toliko uplatní na situace, kdy je právním důvodem vzniku smlouva.⁹⁶

Dalším zákazem pro správce vyvstávajícím z ustanovení § 1415 odst. 2 je zákaz užívat spravovaný majetek, resp. na základě správy získané informace. Tento zákaz tedy následuje podstatu konfliktu zájmů, kdy správce nesmí jednat ve vlastní prospěch, na újmu beneficiantovi. Existence újmy na straně beneficianta není opět hlediskem toho, na které situace se tento zákaz bude vztahovat. Nutno dodat, že tyto zákazy neplatí za situace, kdy jedna osoba vykonává funkci správce a je současně beneficiantem.⁹⁷

Povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře a povinnost loajality lze modifikovat v rámci smluvních ujednání. Nelze je však zcela vyloučit. Standard péče řádného hospodáře lze s ohledem na povahu spravovaného majetku zmírnit, zejména pak po stránce předpokládaných/požadovaných schopností a znalostí.⁹⁸

Správce dále nesmí dle ustanovení § 1414 OZ smísit svůj majetek s majetkem spravovaným, a to jak z důvodu transparentnosti, tak s ohledem na standard řádně péče, kdy je nutné pro efektivní správu jednotlivý majetek odlišit z mnoha důvodů, např. kvůli vedení účetnictví a určení vlastnictví konkrétního majetku. Správce je tak povinen svěřený majetek vést oddělené od svého osobního

⁹⁶ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 40. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

⁹⁷ PIHERA, Vlastimil. § 1415 [Zákaz smluv a využívání majetku a informací]. In: SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol. *Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474)*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1521

⁹⁸ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 43-44. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

vlastnictví, tato povinnost se nejlépe ilustruje na nutnosti zřízení odděleného účtu pro spravované finanční prostředky a pro své osobní finance.⁹⁹

Pokud se prokáže, že porušení výše uvedených povinností vznikla beneficiantovi (oprávněnému) je správce povinen vzniklou škodu nahradit. Povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře a případné porušení této povinnosti správcem v jejíž příčinné souvislosti vznikne škoda nevyžaduje zavinění na straně správce. Správce je tak za takto vzniklou škodu odpovědný bez ohledu na zavinění. Zákon však také výslovně stanoví výjimky, za kterých správce vzniklou škodu nehradí, a to v ustanovení § 1417 OZ. Zákon stanoví, že „*Správce nehradí škodu na majetku vyvolanou vyšší mocí, stárnutím nebo jiným přirozeným vývojem a běžným opotřebením při řádném užívání.*“¹⁰⁰ Následující ustanovení § 1418 OZ upravuje moderační právo soudu k rozsahu náhrady škody. Soud tak může svého moderačního práva využít s ohledem na (i) okolnosti přijetí správy, (ii) bezúplatnost správy, (iii) nezletilost správce nebo (iv) omezenou svéprávnost správce cizího majetku.

2.2.4 OSTATNÍ POVINNOSTI SPRÁVCE CIZÍHO MAJETKU

V této kapitole se již setkáváme s některými povinnostmi, které jsou obdobné těm u příkazu, jimž byla věnována kapitola *Zásady a pravidla při provádění příkazu*.

Správce je dle ustanovení § 1436 OZ povinen předkládat beneficiantovi vyúčtování nejméně jednou za rok, smluvní strany si mohou ujednat období kratší. Správce toto vyúčtování předkládá, aniž by o to byl beneficiantem požádán. Vyúčtování musí být srozumitelné a musí obsahovat veškeré relevantní informace o průběhu správy spravovaného majetku za období, za které se vyúčtování předkládá.¹⁰¹

Správce je také povinen v souladu s ustanovením § 1437 OZ předložit beneficiantovi k přezkoumání spolehlivě vedené záznamy¹⁰², účetní knihy a

⁹⁹ PIHERA, Vlastimil. § 1414 [Zákaz smísení majetku]. In: SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1520

¹⁰⁰ § 1417 OZ

¹⁰¹ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 43-44. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

¹⁰² § 1414 OZ

doklady týkající se správy. Opět bez zbytečného odkladu od obdržení žádosti. Rozsah a druh požadovaných dokladů není v zásadě zákonem omezen a bude se tak týkat i smluv uzavřených na účet beneficenta, faktur, pokladních knih atp. Vše bude záležet na povaze spravovaného majetku.¹⁰³ Užití spojení „spolehlivě vedené“ také úzce souvisí s účetní a daňovou povinností správce cizího majetku, kdy správce mj. odpovídá za řádné plnění daňových povinností pramenících z předmětného majetku.¹⁰⁴

2.2.5 PRÁVA A POVINNOSTI BENEFICIENTA

V této kapitole se budu věnovat především právům beneficenta/beneficientů. Převažující práva beneficentů nad jejich povinnostmi vychází ze samotné podstaty správy cizího majetku, kdy ta je vykonávána ve prospěch beneficenta.

Je-li beneficentů více mají právo na nestranné zacházení ve smyslu ustanovení § 1412 odst. 1 OZ, správce musí zpravidla ke všem beneficentům přistupovat nezaopatě, to ovšem neznamená, že všem beneficentům náleží shodné plnění. Pokud je beneficentů více, nemusí totiž všichni disponovat stejnými právy stejného druhu. Nestrannost ze strany správce v případě, že beneficenti disponují shodnými právy, se bude projevovat zejména v jednání správce vůči jednotlivým beneficentům, kdy správce nesmí být ovlivněn osobou a zájmem ostatních beneficentů. Toto právo se promítne zejména při rozdělování zisku a hrazení nákladů se správou spojených.¹⁰⁵

Jelikož je beneficent osoba, v jejíž prospěch je správa vykonávána, má právo na zisk. V případě, že je beneficent pouze jedna osoba nemusí správce řešit složitou otázku rozdělení zisku mezi jednotlivé beneficenty dle povahy spravovaného majetku, ale pouze určení toho, co je ziskem z daného majetku. Obecně lze říci, že ziskem ze spravovaného majetku je myšleno (i) zvýšení hodnoty spravovaného majetku, (ii) plody, které majetek poskytuje a (iii) užítky, které daný

¹⁰³ PIHERA, Vlastimil. § 1437 [Právo kontroly]. In: SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, ISBN 978-80-7400-803-0

¹⁰⁴ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 104. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 59

majetek přinesl. Formu výplaty zisku ani období, kdy k výplatě má dojít, zákon nestanovuje, z čehož lze usuzovat, že bude opět záležet na dohodě stran, jakou si ujednají formu a dobu výplaty.

Právem beneficentů, které se pouze odráží v zákonem stanovených povinnostech správce majetku (viz kapitola *Základní povinnosti správce cizího majetku*), je právo na informace. V rámci této kapitoly tak budou pouze vyjmenována. Právo na informace se sestává z (i) práva na informace o možném konfliktu zájmů, (ii) práva na vyúčtování, (iii) práva na předložení konečného vyúčtování, (iv) práva nahlížet do dokladů týkajících se spravovaného majetku a (v) práva na poskytnutí informací v užším smyslu.¹⁰⁶

Beneficient má právo (obdobně jako příkazce viz kapitola *Zásady a pravidla při provádění příkazu*) udělovat správci souhlas a pokyny. Beneficienti mají ze zákona právo udělit souhlas ve třech situacích. V rámci prosté správy, ve které je možnost nakládat se spravovaným majetkem značně omezena (viz kapitola *Prostá správa*), se jedná o právo udělit souhlas dle ustanovení § 1406 ke změně účelu spravovaného majetku a o právo udělit souhlas se zcizením, zastavením, či použitím majetku jakožto jistoty.

Třetí situace, ke které musí beneficent udělit souhlas, je k uzavření takové smlouvy, jejíž smluvní stranou má být správce a která se vztahuje ke spravovanému majetku, udělením souhlasu tedy dochází do určité míry k prolomení zákazu konfliktu zájmů mezi správcem a beneficentem.¹⁰⁷

Beneficient dále disponuje právem udělovat správci závazné pokyny, kterými se musí správce řídit. Ani v této situaci však není správce zbaven povinnosti postupovat s péčí řádného hospodáře, a pokud na základě svých znalostí a schopností shledá, že pokyn je i vzhledem k povaze spravovaného majetku a dalším okolnostem nevhodný, převažuje názor, že se takovým pokynem nemusí řídit. Stále je totiž odpovědný ze správy tohoto majetku a případných škod, ke kterým by mohlo, na základě uposlechnutí beneficentova pokynu, dojít.¹⁰⁸

¹⁰⁶ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 61. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 62

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 63

Na základě ustanovení § 1424 OZ může být mezi stranami smlouvy ujednáno, že beneficiant má právo požadovat po správci sestavení tzv. inventáře, tedy formalizovaného dokumentu o přehledu spravovaného jmění. Inventář tvoří soupis spravovaného majetku, práva s ním spojená, přehled dluhů, které se ke spravovanému majetku váží, a také informace o stavu spravovaného majetku, případně jeho hodnotě.¹⁰⁹ Beneficiant se dále může domáhat (i) vystavení jistoty pro účely zajištění případných škod způsobených správcem majetku při výkonu jeho funkce a (ii) sjednání pojištění spravovaného majetku. K vystavení jistoty a sjednání pojištění je však správce povinen pouze pokud tak bylo ujednáno ve smlouvě nebo pokud tak stanoví zákon. V případě bezúplatné správy je naopak správce oprávněn sjednat si pojištění své vlastní odpovědnosti z výkonu správy majetku.¹¹⁰

Jednou z mála povinností beneficianta, která ze správy cizího majetku vyvstává, je povinnost hradit náklady správy cizího majetku, zejména odměnu správce, náklady na běžnou údržbu, poplatky a v neposlední řadě povinnost k úhradě případných daní, které se ke spravovanému majetku váží.¹¹¹

2.2.6 SKONČENÍ A VYPOŘÁDÁNÍ SPRÁVY

Skončení správy cizího majetku je upraveno v ustanoveních § 1438 až § 1447 OZ. Zákon zde sice pracuje s termínem skončení správy, jedná se však pouze o odlišnou terminologii. V kontextu předchozích kapitol této diplomové práce tak budu i zde používat termín zánik správy, který je svým významem shodný.

Zánik správy cizího majetku je na základě ustanovení § 1438 spojován se skončením funkce správce cizího majetku. Toto zákonné ustanovení spojuje skončení funkce správce s (i) odstoupením, (ii) odvoláním, (iii) omezením svéprávnosti osoby dosud svéprávné (správce), (iv) osvědčením úpadku správce, ale i beneficianta a samozřejmě (v) smrtí správce, beneficianta, či zánikem beneficianta bez právního nástupce. Spolu s těmito důvody zániku správy, které

¹⁰⁹ PIHERA, Vlastimil. § 1424 [Inventář]. In: SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1528

¹¹⁰ PIHERA, Vlastimil. § 1427 [Pojištění]. In: SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1530

¹¹¹ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 66. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

jsou vázané na osobu správce, spojuje ještě zákon zánik správy s objektivními důvody, a to s (i) uplynutím doby, na kterou byla správa zřízena, (ii) dosažením účelu, za kterým byla správa zřízena a (iii) zánikem práva beneficenta k spravovanému majetku.¹¹²

Zánik správy doručením prohlášení o odstoupení je jednostranným právním jednáním správce adresované osobě, jež je oprávněna povolat nového správce, nejčastěji tedy beneficentovi. Správce však nemůže odstoupit v jakoukoliv dobu. Toto omezení pramení z ustanovení § 1440 odst. 2, které stanoví, že „*Správce nesmí od správy odstoupit v nevhodnou dobu, ani jinak odstoupením porušit své povinnosti k řádné správě, jinak nahradí škodu podle části čtvrté tohoto zákona.*“¹¹³ Citované ustanovení tedy odráží skutečnost, že správce musí jednat s péčí řádného hospodáře. Zákonná úprava o odstoupení správce však nebude použitelná v případě, kdy správa vznikla na základě smlouvy uzavřené mezi správcem a beneficentem, bude se tedy řídit příslušnými ustanoveními o smluvních obligacích, tedy institutem výpovědi a odstoupení od smlouvy.¹¹⁴

Zánik správy odvoláním správce je jednostranným právním jednáním osoby, která správce do funkce ustanovila. Odvolání správce není nijak omezeno, nemusí být nijak odůvodněno a může být učiněno kdykoliv. Případné následky z takového právního jednání, spočívajícím v odvolání správce v nevhodnou dobu, však nese osoba, která správce odvolává. Pro odvolání je stanovena písemná forma, přičemž pokud není stanoveno jinak, nastávají účinky odvolání okamžikem doručení správci.¹¹⁵

Více k zániku správy cizího majetku z důvodu omezení svéprávnosti nebo osvědčení úpadku správce v kapitole *Subjekty správy cizího majetku.*

Jak již bylo uvedeno výše, správa cizího majetku může zaniknout také z objektivních důvodů nevázaných na osobu správce.

¹¹² § 1439 OZ

¹¹³ § 1440 OZ

¹¹⁴ PIHERA, Vlastimil. § 1440 [Odstoupení správce]. In: SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1537

¹¹⁵ TICHÝ, L. § 1441 [Způsob odvolání správce]. In: ČÁP, Z., DVOŘÁK, J., FIALA, J., JOSKOVÁ, L., KINDL, T., KNOBLOCHOVÁ, V., KOCÍ, M., MALÝ, B., PĚSNA, L., SKÁLA, M., SRBOVÁ, A., ŠVESTKA, J., THÖNDEL, A., TICHÝ, L. a kol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474). [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-3-10]. ASPI_ID KO89_c2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X

Pokud byla určena doba trvání správy, tak tato zaniká uplynutím příslušné doby. K zániku správy však může dojít pouhým uplynutím doby, na kterou byl ustanoven správce, a za kterého nebyl ustanoven správce nový. K zániku z tohoto objektivního důvodu dochází pouhým uplynutím času, není třeba činit žádné právní jednání.¹¹⁶

Na rozdíl od uplynutí času je v případě dosažení účelu nutné učinit prohlášení o naplnění účelu správy, a to ze strany beneficenta či vlastníka. Tento objektivní důvod totiž není jednoznačně seznatelný oproti uplynutí určeného času. Okamžik splnění účelu správy cizího majetku, za kterým byl zřízen, však může být konstatován také rozhodnutím soudu, či jiným právním aktem.¹¹⁷

K zániku správy pak také zpravidla dochází za situace, kdy beneficent pozbude právo ke spravovanému majetku, a to za předpokladu, že beneficent je současně vlastníkem spravovaného majetku.¹¹⁸

Obdobně jako v případě zániku příkazního vztahu i v případě zániku správy je nutné tento vztah vypořádat. Vypořádání je zákonem upraveno v ustanoveních § 1446–1447 OZ, přičemž stěžejním bodem vypořádání, který vychází ze samotné podstaty tohoto institutu, tedy svěřeni správy majetku osobě, které nepatří, je předání majetku beneficentovi nebo nastupujícímu správci. Správce je mimo svěřený majetek povinen vydat vše, co pro beneficenta za dobu trvání správy získal, a to včetně případných náhrad. Pokud není domluveno jinak, tak správce majetek předá v místě, kde se předmětný majetek nalézá. Společně s majetkem správce předává také veškeré dokumenty a informace, které za dobu správy shromáždil. Závěrem správce předává beneficentovi konečné vyúčtování, toto vyúčtování by mělo být v souladu se standardy dle ustanovení o vyúčtování § 1436 OZ (viz kapitola *Ostatní povinnosti správce cizího vkladu*).

¹¹⁶ TICHÝ, L. § 1439 [Skončení správy z objektivních důvodů]. In: ČÁP, Z., DVOŘÁK, J., FIALA, J., JOSKOVÁ, L., KINDL, T., KNOBLOCHOVÁ, V., KOCÍ, M., MALÝ, B., PĚSNA, L., SKÁLA, M., SRBOVÁ, A., ŠVESTKA, J., THÖNDEL, A., TICHÝ, L. a kol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474). [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-3-14]. ASPI_ID KO89_c2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X

¹¹⁷ Tamtéž

¹¹⁸ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 98. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

2.2.7 PROSTÁ SPRÁVA

Základním typem správy cizího majetku je tzv. prostá správa cizího majetku, jež upravuje ustanovení § 1405-1408 OZ. Účelem prosté správy je dle ustanovení § 1405 zachování spravovaného majetku. S pojmem „zachování spravovaného majetku“ zákon nespojuje přímo zachování jeho skutečné hodnoty, ale toliko zachování samotných svěřených věcí. Cílem prosté správy není ani vytváření zisku ze spravovaného majetku ve prospěch beneficenta.

Při tomto druhu správy je správce povinen postupovat s péčí řádného hospodáře, tomuto standardu péče jsem se již věnoval v rámci kapitoly *Základní povinnosti správce cizího majetku*, a uplatňovat všechna práva týkající se spravovaného majetku, tato práva správce uplatňuje vždy s péčí řádného hospodáře a s cílem zachovat spravovaný majetek. Správce je tak v rámci standardu péče řádného hospodáře povinen zejména dbát na údržbu spravovaných věcí a jejich ochranu před „zničením“, současně však musí plnit případné dluhy s tímto majetkem související. Správce dále nesmí bez souhlasu beneficenta změnit účel spravovaného majetku, příkladem může být situace, kdy by mělo dojít ke změně účelu nemovitosti, pro který je využívána.¹¹⁹

Ustanovení § 1407 reguluje správu peněžních prostředků. Peněžní prostředky již ze své povahy ztrácí na hodnotě, pokud s nimi není investováno, aby tak byla zachována jejich hodnota a správce neporušil svoji povinnost usilovat o zachování svěřeného majetku, bude správce nucen tyto prostředky investovat. Zákon stanoví, že tyto prostředky musí správce vynaložit obezřetně ve smyslu ustanovení § 1432 až § 1435 OZ.¹²⁰

V rámci prosté správy je správce oprávněn spravovaný majetek zcizit, ale to pouze za situace, kdy je to v zájmu zachování jeho hodnoty, nebo je-li to nutné k uhrazení dluhů souvisejících s tímto majetkem, ale pouze (i) se souhlasem beneficenta a (ii) za protiplnění, tedy nikoliv bezplatně. Tento souhlas správce

¹¹⁹ PIHERA, Vlastimil. § 1406 [Působnost prostého správce]. In: SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, ISBN 978-80-7400-803-0

¹²⁰ *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 72. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

nepotřebuje v případě, že spravovanému majetku hrozí rychlá zkáza nebo hrozí, že ztratí rychle na hodnotě.¹²¹

2.3 SHRNUÍ

V této první tematické části své diplomové práce jsem se věnoval institutu správy vkladů, jemu podobným institutům a vybraným ustanovením OZ, které se k nim váží. V rámci této kapitoly bych rád shrnul zjištění a závěry obsažené v této první části své diplomové práce, a to zejména ve světle obecné zásady *lex specialis derogat legi generali*.

Zákonná úprava institutu správy vkladů obsažená v příslušných ustanoveních ZOK zcela jistě neobsáhne veškerá práva a povinnosti, které z postavení správce vkladů vyvstávají. Samotné ustanovení § 18 odst. 2 výslovně připouští subsidiární použití ustanovení o příkazu dle OZ.

Avšak správa vkladů, resp. postavení subjektů v rámci správy vkladů, má mnoho společných rysů se správou cizího majetku. Ostatně správce vkladů naplňuje obecnou definici osoby správce cizího majetku, kdy (i) spravuje splacené či vnesené vklady, jejichž vlastníkem jsou však stále osoby vkladatelů, tedy osob, které se ve společenské smlouvě zavázali ke vkladové povinnosti, (ii) vkladatelé nemají právo nakládat s vnesenými či splacenými vklady a (iii) správce spravuje vnesené či splacené vklady ve prospěch dosud nevzniklé obchodní korporace.

Závěry odborné literatury o možnosti subsidiárního použití ustanovení o správě cizího majetku na osobu správce vkladů se tak zdají více než přílehlivé. Zejména pak s ohledem na standard péče řádného hospodáře, který ve srovnání s povinnostmi, resp. zásadami při provádění příkazu správcem, představuje vyšší standard provádění správy. Při subsidiárním použití těchto ustanovení je však nutné zohlednit kogentní ustanovení ZOK o správě vkladu, která aplikovatelnost některých ustanovení OZ o správě cizího majetku vylučují. Lze však vycházet ze závěrů odborné literatury, která subsidiární užití ustanovení o správě cizího majetku ilustruje na činnosti insolvenčního správce, kdy insolvenční správce „*spravuje majetek, jehož vlastníkem je dlužník, ve prospěch věřitelů – beneficentů*“. *V tomto případě ovšem zbyde pro ustanovení občanského zákoníku o správě cizího majetku*

¹²¹ §1408 OZ

*jen velmi málo místa – přednost má úprava insolvenčního zákon.*¹²² Na správu vkladů tak lze v rozsahu, v jakém se nepřičí ustanovením ZOK a v jakém ZOK tento institut neupravuje, subsidiárně užít ustanovení o správě cizí věci.

Správa vkladů a správa cizího majetku často vznikají shodně na základě příkazní smlouvy, jedná se o obligačně právní vztah. Stranami příkazní smlouvy v případě správy vkladů je však vkladatel a správce vkladů. V případě správy cizího majetku je smlouva uzavírána mezi vlastníkem, správcem a beneficentem, i když často bývá také dvoustranná, protože osoba vlastníka a beneficenta je shodná. Ovšem podstatou obou těchto institutů je správa cizí věci ve prospěch jiného. V rámci odborné literatury se tak setkáváme i s kritikou ustanovení § 18 odst. 2, které odkazuje na podpůrné užití ustanoveních o příkazu namísto ustanoveních o správě cizího majetku. Důvodem je především absence povinnosti péče řádného hospodáře u osoby příkazníka při obstarávání svěřené záležitosti, čímž je snížena možnost uplatnění nároku náhrady škody vůči příkazci, resp. správci vkladů, pokud se strany nedohodnou jinak.

Užití ustanovení o prosté správě cizího majetku se užije v takovém rozsahu, v jakém to umožňují příslušná ustanovení ZOK. ZOK jasně stanoví, že se splacenými či vnesenými vklady nesmí být po dobu správy nijak nakládáno. Tento zákaz tak nejspíš i vylučuje aplikaci příslušných ustanovení OZ obezřetného nakládání s peněžními prostředky a zejména pak ustanovení § 1408 normujícího důvodné zřízení. Osoba správce vkladu oproti správci cizí věci nenese dle ustanovení § 28 ZOK riziko zničení, či znehodnocení vkladu, a není ani vázána plněním veřejnoprávních povinností, které vyvstávají z vlastnictví předmětu vkladu.

Požadavky na osobu správce jsou sice formulovány obecně v případě obou těchto institutů a do jisté míry shodně předvídají, že by osoba správce měla disponovat potřebnými znalostmi a schopnostmi. Avšak úprava správy cizího majetku s ohledem na povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře stále představuje komplexnější řešení, lépe chránící zájmy osoby, v jejíž prospěch je správa vykonávána. Dalším shodným rysem, který se váže ke správě vkladů, je skutečnost, že správce cizí věci může správu vykonávat ve prospěch dosud

¹²² *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 56. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9

nevniklé právnické osoby, tedy i založené obchodní korporace bez právní osobnosti. Současně se také předpokládá, že se může správce nechat při určitých úkonech zastoupit jinou osobou, v rámci terminologie zákonné úpravy o příkazu mluvíme o osobě „pomocníka“.

Vzhledem ke všem výše uvedeným shodným rysům a aspektům se jeví vhodnější subsidiární aplikace příslušných ustanovení správy cizího majetku i na osobu správce vkladů v rozsahu, v jakém to připouští zvláštní úprava obsažená v ZOK.

3 VKLADY DO OBCHODNÍCH KORPORACÍ

V této druhé tematické části své diplomové práce se budu věnovat předmětu správy vkladu a vkladové povinnosti. Nejprve však v této kapitole definuji pojem „vklad“ z pohledu příslušných zákonných ustanovení, následně se budu zabývat druhovému dělení předmětů vkladů a jednotlivými způsoby jejich splacení/vnesení do obchodních korporací. V kapitole *Vkladová povinnost v obchodní korporacích* pak budu vycházet z těchto zjištění a aplikovat je na případy plnění vkladové povinnosti dle jednotlivých obchodních korporací.

Pojem vklad je upraven v ustanovení § 15 odst. 1 ZOK, které stanoví, že *„Vkladem je peněžní vyjádření hodnoty předmětu vkladu do základního kapitálu obchodní korporace...kterou se společník nebo budoucí společník (dále jen „vkladatel“)* zavazuje vložit do obchodní korporace za účelem nabytí nebo zvýšení účasti v ní (dále jen „vkladová povinnost“).“ Vycházejí z této zákonné definice tedy musíme odlišit pojem „vklad“ a „předmět vkladu“. Vkladem se rozumí peněžní vyjádření hodnoty předmětu vkladu (nehledě na druh předmětu vkladu). Toto peněžní vyjádření, tedy vklad, pak představuje vyšší majetku vzniklé obchodní korporace, který do ní vložili jednotliví vkladatelé. Souhrn těchto vkladů pak tvoří základní kapitál obchodní korporace.¹²³

Co může být předmětem vkladů stanovuje zákon v odstavci 3 výše citovaného ustanovení, kde stanoví, že předmětem vkladů mohou být (i) peníze, ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, a (ii) věci ocenitelné penězi, neboli nepeněžité předměty vkladů. Věcí v právní

¹²³ § 30 ZOK

smyslu se rozumí vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí. Současně musí být právo k této věci, příp. právo, jakožto nehmotná věc (jenž má být předmětem vkladu) převoditelné.¹²⁴

Institut vkladů má pro obchodní korporaci především ekonomickou funkci. Zajišťuje, aby při vzniku obchodní korporace měla určitý majetkový základ, se kterým může následně hospodařit, dále ho rozvíjet, anebo z tohoto majetkového základu uhradit případné dluhy.¹²⁵

3.1 VKLADOVÁ POVINNOST

Pojem vklad v kontextu ustanovení § 15 odst. 1 ZOK také představuje závazek vkladatele ke splacení či vnesení předmětu vkladu v určité předem stanovené výši, kterou představuje peněžní vyjádření hodnoty předmětu vkladu. Zavazuje se tak vložit předmět vkladu do obchodní korporace za účelem nabytí účasti v ní. Tento závazek vkladatelů označujeme jako vkladovou povinnost. Vkladatel se závazkem k poskytnutí vkladu společnosti stává stranou tohoto závazkové vztahu mezi ním a obchodní korporací. Právní skutečnost, kvůli které vzniká tato povinnost, je právě zavazovací důvod. Vkladateli a obchodní korporaci tak vznikají určitá práva a povinnosti, přičemž podstatou tohoto závazku je povinnost vkladatele (společníka, jenž se zavázal poskytnout vklad) poskytnout obchodní korporaci vklad, tedy peněžní vyjádření hodnoty předmětu vkladu. Zákon sice výslovně neupravuje práva a povinnosti obchodní korporace z takového závazku, vzhledem k povaze a účelu vkladové povinnosti se však uvádí, že obchodní korporace má právo vklad požadovat a zároveň má povinnost vklad přijmout.¹²⁶

Vkladový závazek může založit vícero právních skutečností. Nejběžnější právní skutečností, se kterou zákon spojuje vznik tohoto závazkové vztahu, bude společenská smlouva, kterou se zakládá obchodní korporace (obdobně pak

¹²⁴ § 15. In: ALEXANDER, J., ARABASZ, J., ČÁP, Z., DĚDIČ, J., DOLEŽIL, T., FILIP, V., HRABÁNEK, D., KRÍŽ, J., KUBÍK, M., LÁLA, D., LASÁK, J., MAREK, R., MAULEOVÁ, J., NĚMEC, L. a kol. Zákon o obchodních korporacích: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-3-15]. ASPI_ID KO90_2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X

¹²⁵ KUHN, Petr. § 15 [Vklad a předmět vkladu]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 36

¹²⁶ *Obchodní společnosti a družstva*. V Praze: C.H. Beck, 2014, s. 39. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-475-9

zakladatelská listina). Je to také skutečnost vázána na (v této diplomové práci sledované období) období od založení po vznik obchodní korporace, proto se nevěnuji právním skutečnostem, ze kterých vzniká vkladová povinnost po vzniku obchodní korporace. Vkladová povinnost se však v rámci jednotlivých obchodních korporací výrazně liší, jak bude popsáno v kapitole Vkladová povinnost v obchodních korporacích.¹²⁷

V případě, že vkladová povinnost není splněna, může dojít k zániku účasti společníka na korporaci, důležité je přitom zmínit, že podíl na obchodní korporaci je toliko vázán na převzetí vkladové povinnosti.

Vkladová povinnost by měla zaniknout splněním v souladu s ustanovením § 17 odst. 1 ZOK, přičemž pro účely splnění vkladové povinnosti u dosud nevzniklé obchodní korporace zavádí zákon speciální institut správy vkladů, kdy vkladová povinnost je splněna předáním předmětu vkladu správci vkladu, v případě některých druhů vkladů uzavřením smlouvy o vkladu se správcem vkladu. Potřeba zavedení osoby správce vkladů odráží skutečnost, že obchodní korporace do svého vzniku nemůže nabývat práva a povinnosti. Splněním vkladové povinnosti, tedy z pohledu vlastnického práva k předmětu vkladu, dochází k zajímavé situaci, kdy předmět vkladu přechází do režimu tzv. holého vlastnictví, kdy vlastník ztrácí právo disponovat s předmětem vkladu v souladu s § 18 ZOK, protože toto právo přechází na správce vkladů, ale současně má stále vlastnické právo k předmětu vkladu až do vzniku obchodní korporace. Současně nesmí dle ustanovení § 27 ZOK z předmětu vkladu brát plody a užitky. Správce vkladu však nenese riziko za zničení, či znehodnocení vkladu a není ani povinen plnit veřejnoprávní povinnosti týkající se spravovaného předmětu vkladu.¹²⁸

Existují však i jiné způsoby zániku vkladové povinnosti, které se v rámci jednotlivých obchodních korporací liší. Obecně však lze se zánikem vkladové povinnosti spojovat zánik dané obchodní korporace a situaci, kdy není povolen zápis takové korporace do veřejného rejstříku a ona tak nevznikne, anebo vyloučením dané osoby vkladatele z obchodní korporace. Konkrétní odlišnosti

¹²⁷ *Obchodní společnosti a družstva*. V Praze: C.H. Beck, 2014, s. 39. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-475-9

¹²⁸ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 120-121. ISBN 978-80-7598-991-8

v rámci jednotlivých obchodních korporací zahrnující celý proces plnění vkladové povinnosti budou blíže specifikovány v rámci kapitoly Vkladová povinnost v obchodních korporacích.

Samotné způsoby a okamžik splnění vkladové povinnosti budou rozlišeny v následující kapitole, a to dle druhu předmětu vkladu.

3.2 DRUHY PŘEDMĚTU VKLADŮ

V předchozí kapitole bylo již základní dělení předmětu vkladů nastíněno. Zákon v ustanovení § 15 odst. 3 ZOK pracuje se základním dělením předmětu vkladů na peněžité a nepeněžité, resp. uvádí, že vkladovou povinnost je možné splnit splacením v penězích, anebo vnesením jiné penězi ocenitelné věci. Z doslovného znění zákona tak lze vyčíst, že tyto dva základní druhy předmětu vkladů se od sebe odlišují také způsobem, jakým je prostřednictvím nich plněna vkladová povinnost, tedy „splacením“ anebo „vnesením“. Nepeněžité vklady se však dále dělí, podrobné rozdělení tohoto druhu předmětu vkladů bude podrobněji zpracováno v rámci kapitoly Nepeněžité předměty vkladů.

3.2.1 PENĚŽITÉ PŘEDMĚTY VKLADŮ

Za peněžní prostředky se v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku označují bankovky, mince, bezhotovostní peněžní prostředky a elektronické peníze. Zákon nevyklučuje, aby byl peněžitý vklad splacen v cizí měně za předpokladu, že splácená částka v cizí měně bude po přepočtu na českou měnu odpovídat stanovené výši vkladu. V případě peněžitých vkladů se oproti nepeněžitým nesetkáváme s obtížemi při oceňování předmětu vkladu, kdy vklad, jež má být splacen, je ve společenské smlouvě vždy představován částkou v nominální výši. Mezi peněžité předměty vkladů se však neřadí např. dluhopisy či směnky, a to i přesto, že jejich hodnota je vyjádřena částkou v nominální výši. V tomto případě, totiž takovýto předmět vkladů představuje toliko titul pro peněžité plnění, tedy právo, které se řadí mezi nepeněžité předměty vkladů.¹²⁹

¹²⁹ *Obchodní společnosti a družstva*. V Praze: C.H. Beck, 2014, s. 37. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-475-9

Samotné splácení peněžitých předmětů vkladů sebou nepřináší žádné obtíže, ani administrativní zátěž. Zákonem je toliko stanoveno, že peněžité předměty vkladů se (až na výjimku u nízkokapitálových SRO¹³⁰) splácejí před vznikem společnosti na zvláštní účet s omezenou dispozicí založeným správcem vkladů (viz kapitola *Základní povinnosti správce vkladů*). Peněžitý předmět vkladů je pak považován za splacený okamžikem připsání peněz na určený účet.¹³¹

3.2.2 NEPENĚŽITÉ PŘEDMĚTY VKLADŮ

Tuto kategorii lze až na dále uvedené výjimky vymezit jako jakoukoliv věc v právním smyslu odlišnou od peněz. Oproti peněžitým předmětům vkladů a jejich splacením je zákonná úprava nepeněžitých předmětů vkladů značně rozsáhlejší, jejich rozlišení je komplikovanější a i proces splnění vkladové povinnosti prostřednictvím tzv. vnesení nepeněžitých předmětů vkladů je zákonem více regulován.

Nepeněžitým předmětem vkladů může být v podstatě jakákoliv hmotná, či nehmotná věc, ale i zvíře. I přesto existují určitá omezení. Předmětem vkladu tak nemůže být dle ustanovení § 493 OZ lidské tělo a jeho části, protože nejsou dle zákona považovány za věc. Předmětem vkladu nemůže být také věc, jejímž vnesením do obchodní korporace by došlo k porušení zákona, dobrých mravů nebo veřejného pořádku. Toto omezení se tak bude mimo jiné vztahovat na věci, jejichž držení či nakládání s nimi je regulováno/zakázáno zvláštními zákony (např. na určité kategorie zbraní či omamné a psychotropní látky). Dle ustanovení § 17 odst. 3 ZOK nesmí být nepeněžitým předmětem vkladů také práce či služba, existují však výjimky (viz kapitola *Osobní společnosti*).¹³²

Předmětem nepeněžitého vkladu však může být i živé zvíře, u kterého zákon stanoví, že sice není věcí ve smyslu ustanovení § 489 OZ, ale uplatní se na něj ustanovení o věcech v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.¹³³ Typickým příkladem tak mohou být hospodářská zvířata, se kterými je běžně obchodováno.

¹³⁰ § 23 odst. 2 ZOK

¹³¹ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 117. ISBN 978-80-7598-991-8

¹³² KUHN, Petr. § 15 [Vklad a předmět vkladu]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 41-42

¹³³ § 494 OZ

Vlastnické právo k těmto zvířatům je tak převoditelné a může být předmětem nepeněžitého vkladu.

Ve výše uvedeném odstavci jsem již naznačil jednu z podmínek, které musí nepeněžitý předmět vkladů splňovat, a to převoditelnost. Nepeněžitý vklad může představovat samotné právo k určitému plnění nebo právo k movité, či nemovité věci. Vzhledem k tomu, že tyto vklady jsou do obchodních korporací vnášeny s cílem, aby po vzniku společnosti přešla tato práva na ni, bylo by nelogické, aby tuto skupinu vkladů mohly tvořit věci nepřevoditelné.

Důležitým požadavkem je také ocenitelnost předmětu vkladu. Tento požadavek je logickým předpokladem předmětu vkladu, kdy zákon stanoví, že vklad je peněžní vyjádření hodnoty předmětu vkladu. Pokud by tak tento předmět nemohl být oceněn, nemohla by být vyjádřena jeho hodnota v penězích a nebyl by tak způsobilým k vnesení do obchodní korporace, jakožto zákonem definovaný „vklad“.¹³⁴

Aby bylo možné danou věc ocenit, musí být možné určit způsob ocenění dané věci. Toto pravidlo reflektuje situaci, kdy dojde například k převzetí majetku společně s dluhy, které s ním souvisejí. V takovém případě je nutné dostatečně určitě popsat, jaké dluhy se na daný majetek či jeho část vážou a jakým způsobem bude ocenění provedeno. Přičemž zjištěná cena nepeněžitého předmětu vkladu na základě ocenění musí být kladná, nelze tak do obchodní korporace vnést věc, jež by byla zatížena dluhy převyšujícími její hodnotu.¹³⁵

Zákon stanovuje dva způsoby ocenění nepeněžitého předmětu vkladu, a to ocenění na základě posudku vypracovaného znalcem nebo ocenění dohodou, která je součástí společenské smlouvy. V případě povinnosti vypracovat znalecký posudek pro určení hodnoty nepeněžitého předmětu vkladu jsou stanoveny dvě základní podmínky, které musí být při tomto způsobu oceňování splněny. První podmínka se vztahuje k osobě, která vypracovává posudek. Zákon stanoví, že se musí jednat o osobu zapsanou v seznamu znalců ve smyslu § 15 odst. 1 zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech a znalcem

¹³⁴ § 15 odst. 3 ZOK

¹³⁵ KUHN, Petr. § 15 [Vklad a předmět vkladu]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 42

vypracovaný posudek musí splňovat náležitosti dle § 28 téhož zákona. K těmto obecným náležitostem zákon dále stanoví specifické náležitosti znaleckého posudku dle jednotlivých obchodních korporací. Znalecký posudek se pak zakládá do sbírky listin předmětné obchodní korporace, současně je ocenění součástí společenské smlouvy dané obchodní korporace. Ocenění se tak provádí ještě před založením obchodní korporace.¹³⁶

Určená hodnota oceněného předmětu vkladu ve společenské smlouvě je pak referenčním údajem pro výpočet případného doplatku ceny nepeněžitěho vkladu ve smyslu § 28 ZOK. Tento doplatek vkladatel doplácí v penězích.

Jak již bylo uvedeno v úvodu této kapitoly, tak věc v právním smyslu se dle OZ dále dělí, a to na věci hmotné a nehmotné.¹³⁷ Hmotné věci dále na věci nemovité a movité.¹³⁸ Obsáhlou kategorií jsou věci nehmotné, které zákon vymezuje jako „*práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty.*“ Za tato práva, jejichž povaha to připouští, je tak nutno považovat práva majetková, nikoliv osobní. Bude se jednat například o pohledávky (s určitým omezením dle §21 odst. 3 ZOK), věcná práva k cizí věci, zástavní práva či právo předkupní, zaknihované cenné papíry. Mezi nehmotné věci dále například řadíme autorská díla, vynálezy a průmyslové vzory. Přičemž na tyto nehmotné statky se vztahuje právo duševního vlastnictví. Věci hmotné se dále dělí na movité a nemovité. Ustanovení § 498 odst. 1 obsahuje pozitivní vymezení toho, co jsou nemovité věci, kdy stanoví, že „*Nemovité věci jsou pozemky a podzemní stavby se samostatným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovité věci prohlásí zákon. Stanoví-li zákon, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je i tato věc nemovitá.*“ Veškeré ostatní věci hmotné či nehmotné jsou z pohledu zákona věci movité.¹³⁹

¹³⁶ KUHN, Petr. § 15 [Vklad a předmět vkladu]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 42

¹³⁷ § 496 OZ

¹³⁸ § 498 OZ

¹³⁹ KOUKAL, Pavel. § 496 [Věci hmotné a nehmotné]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1531-1532

ZOK také rozlišuje způsob vnesení nepeněžitých předmětů vkladů podle druhu, resp. s ohledem na typ obchodní korporace, a to v ustanoveních § 19 až § 22.

Nemovité věci se dle § 19 ZOK vnášejí do obchodní korporace jejich předáním správci a současně písemným prohlášením o jejich vnesení. Pro předání nemovité věci správci není zákonem předepsán způsob, ani pořizování zápisu. Způsob předání bude jistě záležet na povaze nemovité věci. Zápis o předání nemovité věci vkladatelem nemusí být vyhotoven, samotné potvrzení tohoto předání představuje prohlášení správce vkladů dle § 24 odst. 1 ZOK, záznam o předání však může být součástí prohlášení vkladatele o vnesení nepeněžitých vkladů. V případě, že je vnášena nemovitá věc, která podléhá zápisu do katastru nemovitostí, tak se na základě tohoto prohlášení provede vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí. Prohlášení tak bude plnit funkci dle ustanovení § 8 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon) a mělo by tak splňovat i příslušné náležitosti. Předmětné prohlášení musí být opatřeno úředně ověřeným podpisem vkladatele. Okamžik splnění vkladové povinnosti vnesením nepeněžitých předmětů vkladu v podobě nemovitosti je však nutné striktně odlišit od okamžiku, kdy obchodní korporace nabývá vlastnické právo k takovému předmětu vkladu. V tomto případě se tak stane až po vzniku obchodní korporace vkladem vlastnického práva do příslušného veřejného rejstříku dle ustanovení § 25 odst. 2 (odlišná je situace, kdy nemovitost tvoří součást závodu).¹⁴⁰

Movité věci se do obchodní korporace dle ustanovení § 20 vnášejí pouhým předáním předmětu vkladu správci vkladů. Společenská smlouva může vnesení movité věci dále modifikovat, například uzavřením smlouvy o vkladu se správcem vkladů či obdobně jako u nemovitých věcí prohlášením. V případě nehmotných statků je dle odstavce 2 možné předat tyto statky zachycené například na elektronickém nosiči či předáním příslušných dokumentů. Vlastnické právo přechází na obchodní korporaci jejím vznikem.¹⁴¹

140 § 19. In: ALEXANDER, J., ARABASZ, J., ČÁP, Z., DĚDIČ, J., DOLEŽIL, T., FILIP, V., HRABÁNEK, D., KRÍŽ, J., KUBÍK, M., LÁLA, D., LASÁK, J., MAREK, R., MAULEOVÁ, J., NĚMEC, L. a kol. Zákon o obchodních korporacích: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-3-17]. ASPI_ID KO90_2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X

141 ŠTENGLOVÁ, Ivana. § 20 [Vnesení movité věci]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 64

Dalším druhem nepeněžitých předmětů vkladů je závod a pohledávka, jejichž vnesení upravuje ustanovení § 21 ZOK.

Obchodní závod je definován v ustanovení § 502 OZ jakožto „*organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti.*“ Součástí závodu je dle výše uvedeného ustanovení také vše, co slouží k jeho provozu. Mluvíme tedy o organizovaném souboru statků, tedy věci hmotných i nehmotných. Závod tak v sobě může zahrnovat nepeněžité předměty vkladů všeho druhu. V právních vztazích však tento soubor statků představuje jednu věc hromadnou. Věcí hromadnou je dle ustanovení § 501 soubor samostatných věcí se stejným účelem, v níž se snoubí jak jednota této věci v právním smyslu, tak mnohost samostatných věcí, ze kterých je složena.¹⁴² Závod může být, ale tvořen samostatnými organizačními složkami, a to pobočkou či odštěpným závodem. Z tohoto důvodu zákon uvádí, že předmětem vkladu může být závod, či jeho část, tedy pobočka či odštěpný závod. K vnesení závodu dochází uzavřením smlouvy o vkladu mezi vkladatelem a správcem, přičemž v případě, že součástí závodu je nemovitost či jiná věc, u které zákon stanovuje uzavření písemné smlouvy, tak musí být i písemná. Podpůrně se na tuto smlouvy uplatní ustanovení o koupi § 2079 a násl. OZ.¹⁴³

Specifická je situace nabytí vlastnického práva k závodu jako celku v případě, kdy je součástí závodu nemovitost. V komentovaném ustanovení k § 25 ZOK se uvádí, že „*V případě koupě obchodního závodu kupující nabývá vlastnické právo k nemovitostem, které tvoří obchodní závod, k okamžiku, kdy nabyl vlastnické právo k obchodnímu závodu jako celku. Vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí k nemovitostem zapsaným v katastru nemovitostí náležejících ke kupovanému obchodnímu závodu má deklaratorní povahu.*“¹⁴⁴ V případě závodu je tedy prolomeno pravidlo ohledně nabytí vlastnického práva k samostatné nemovitosti. Tedy nikoliv již vkladem vlastnického práva do katastru nemovitostí.

¹⁴² KOUKAL, Pavel. § 501 [Hromadná věc]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1544

¹⁴³ ŠTENGLOVÁ, Ivana. § 21 [Vnesení závodu a pohledávky]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 65

¹⁴⁴ HAVEL, Bohumil. § 25 [Převod vlastnického práva]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 72

Pokud má nabýt obchodní korporace vlastnická práva k závodu, jakožto předmětu vkladu při jejím vzniku, vkládá se závod již při jejím založení a je tak uveden ve společenské smlouvě. V ostatních případech se vlastnické právo nabývá uveřejněním smlouvy o vkladu ve sbírce listin.¹⁴⁵

Nepeněžitým předmětem vkladů může být také pohledávka. Její vnesení se řídí ustanovením § 23 odst. 3 ZOK. K vnesení pohledávky je vhodné uzavřít zvláštní smlouvu o vkladu se správcem vkladu, písemná forma však není povinná. Vnesením pohledávky tak dochází k jejímu postoupení a společně s pohledávkou tak obchodní korporace nabývá její příslušenství, pravá s ní spojená a také případné zajištění. Vkladatel je povinen předat příslušné dokumenty a informovat správce o možnostech jejího uplatnění. Předmětem vkladu může být i budoucí nebo nejistá pohledávka, avšak to se negativně promítne při jejím ocenění.¹⁴⁶

Poslední skupinou nepeněžitých předmětů vkladů jsou předměty, jež zákon neoznačuje za věc. Příkladem, který byl již zmíněn při rozdělení výše, tak bude živé zvíře. Zákon v ustanovení § 22 ZOK toliko stanoví, že tento vklad je vnesen účinností smlouvy o vkladu uzavřené mezi vkladatelem a správcem.

Ve vztahu k nepeněžitým vkladům a převodu vlastnického práva pamatuje zákon v ustanovení § 26 odst. 1 ZOK na situaci, kdy sice byl nepeněžitý předmět vkladu vnesen, ale po vzniku obchodní korporace nedošlo k převodu vlastnického práva. Přičemž co se týče důvodů na straně vkladatele, které vedli k tomu, že převod nenastal, zákon neřeší a vkladatel je za takové situace povinen uhradit cenu tohoto předmětu vkladu v penězích podle ocenění uvedeného ve společenské smlouvě.

3.3 VKLADOVÁ POVINNOST V OBCHODNÍCH KORPORACÍCH

Obchodní korporace se dle ustanovení § 1 ZOK člení na obchodní společnosti a družstva. Obchodní společnosti se dále člení na osobní společnosti a kapitálové společnosti.

¹⁴⁵ HAVEL, Bohumil. § 25 [Převod vlastnického práva]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 72

¹⁴⁶ ŠTENGLOVÁ, Ivana. § 21 [Vnesení závodu a pohledávky]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 66

Základním rozdílem mezi osobními a kapitálovými společnostmi je míra ručení společníků za dluhy společnosti. V rámci osobních společností ručí přinejmenším někteří společníci za dluhy dané společnosti bez omezení, tedy celým svým majetkem a solidárně. Oproti tomu společníci kapitálových společností za dluhy společnosti zpravidla neručí vůbec. Kapitálové a osobní společnosti se tak rozlišují také rozdílnou vkladovou povinností.¹⁴⁷

Osobní společnosti se dále dělí na VOS a KS. Kapitálové společnosti dělíme na SRO a AS.

Definice družstva obsažená v ustanovení § 552 odst. 1 ZOK je poměrně obecná, když stanoví, že „*Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání.*“

Pro tuto kapitolu je také důležité definovat pojem „základní kapitál“ a vyjasnit jeho funkci. Základní kapitál je definován v ustanovení § 30 ZOK, jakožto souhrn všech vkladů. V terminologii předchozí kapitoly tedy můžeme označit základní kapitál jakožto peněžní vyjádření hodnoty všech předmětů vkladů. Představuje tak majetek korporace, či zdroj financování pro potřeby korporace. U kapitálových společností je základní kapitál vytvářen obligatorně a výše základního kapitálu musí být zapsána do obchodního rejstříku. U osobních společností tato povinnost není, i přesto, že např. komanditisté mají vkladovou povinnost (viz kapitola *Osobní společnosti*).¹⁴⁸

Základní kapitál plní tzv. garanční funkci, tedy, že zvyšuje míru jistoty věřitelů ohledně jejich případného uspokojení pohledávek za korporací. V rámci odborné literatury je však tato funkce základního kapitálu zpochybňována, kdy je správně poukazováno na skutečnost, že korporace není povinna hodnotu svého majetku odpovídající výši základního kapitálu udržovat a současně výše dluhů věřitelů může (a často bude) vyšší než základní kapitál korporace, resp. vyšší než všechen její majetek a uspokojení věřitelů se tím stává krajně nejisté. Druhou funkcí

¹⁴⁷ ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, KUHN, Petr. § 1 [Okruh obchodních korporací]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 2

¹⁴⁸ *Obchodní společnosti a družstva*. V Praze: C.H. Beck, 2014, s. 42. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-475-9

základního kapitálu je tzv. funkce účastenská, kdy je možné určit míru účasti jednotlivých osob na obchodní korporaci.¹⁴⁹

3.3.1 KAPITÁLOVÉ SPOLEČNOSTI

Mezi kapitálové společnosti řadíme SRO a AS. Nejdříve se budu zabývat charakteristikou SRO a vkladovou povinností v rámci této společnosti, přičemž u AS budu uvádět především odlišnosti, zejména se zaměřením na vkladovou povinnost.

SRO se zakládá uzavřením společenské smlouvy zakladateli, toto zakladatelské právní jednání musí být učiněno ve formě notářského zápisu. SRO se vyznačuje majetkovou odděleností společnosti od jejích společníků, přičemž každý ze společníků má vkladovou povinnost. Ze skutečnosti, že mají všichni společníci SRO vkladovou povinnost, také plyne další znak SRO, a to povinné vytváření základního kapitálu. Dalším znakem je tak omezené ručení společníků SRO, společníci ručí nerozdílně za dluhy společnosti pouze do výše, v jaké nebyla splněna vkladová povinnost. Přičemž při zkoumání splnění či nesplnění vkladové povinnosti je dle ustanovení § 132 odst. 1 ZOK rozhodný stav zapsaný v obchodním rejstříku, a to v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění. V rámci SRO je vkladová povinnost vždy spojena s určitým podílem, přičemž podíl společníka se určuje dle ustanovení § 133 ZOK, které stanoví, že podíl společníka představuje poměr jeho vkladu k výši povinně vytvářeného základního kapitálu společnosti. Podíl společníka se tedy vypočítává ze souhrnné výše vkladů všech společníků a výsledný podíl je pak vyjádřen v procentech, tedy výše, v jaké se podílí na základním kapitálu SRO. Tento podíl je pak stejně jako u AS zásadně převoditelný. SRO je nejčastější formou obchodní korporace v České republice. Tato skutečnost je daná tím, že se jedná o nejjednodušší formu sdružení osob za libovolným účelem, kdy dochází ke vzniku právnické osoby disponující právní osobností a majetek společnosti je zpravidla oddělen od majetku společníků. Dalším důvodem, který byl již v této diplomové práci zmíněn ve vztahu k povinnosti zřízovat zvláštní účet pro splácení peněžitých vkladů, je možnost založit tzv. nízkokapitálovou společnost. Zákon v ustanovení § 142 odst. 1 ZOK

¹⁴⁹ KUHN, Petr. § 30 [Základní kapitál]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 76

stanoví, že minimální výše vkladu (nikoliv základního kapitálu) připadající na jeden podíl je 1 Kč. Důvodem, proč uvádím, že se nejedná o minimální výši základního kapitálu nalézáme v ustanovení § 145 ZOK, který stanoví, že „*rozdělením podílu ve společnosti nový podíl, musí být zachována nejnižší výše vkladu požadovaná tímto zákonem nebo společenskou smlouvou; k rozdělení podílu v rozporu s tím se nepřihlíží.*“¹⁵⁰

Ve vztahu k plnění vkladové společnosti budu vycházet ze zjištění z předchozích kapitol, bude se tak jednat toliko o shrnutí dříve uvedených informací.

Výše vkladu připadající na jednotlivé podíly je dle ustanovení § 146 odst. 1 písm. e) obligatorní náležitostí společenské smlouvy. V případě, že má být vnesen nepeněžitý předmět vkladů je pak součástí společenské smlouvy jeho určení, ocenění na základě znaleckého posudku, částku, kterou se započítává na emisní kurs, určení osoby znalce a také lhůta pro splnění vkladové povinnosti. Emisním kursem se dle ustanovení § 144 odst. 1 ZOK rozumí dle ustanovení § 15 odst. 4 ZOK vklad a vkladové ážio, kdy vkladové ážio představuje rozdíl mezi výší vkladové povinnosti společníka (vkladu) a výší peněžité částky, která byla určena na základě znaleckého posudku, tedy oceněním nepeněžitého předmětu vkladu znalcem.

Podmínka ocenění nepeněžitého předmětu vkladu vychází z podstaty SRO, kdy společníci ručí za dluhy společnosti pouze omezeně (do výše nesplněné vkladové povinnosti) a případní věřitelé se tak mohou uspokojovat pouze z majetku SRO, který může být tvořen právě vneseným nepeněžitým vkladem. V případě, že by tato podmínka o vypracování znaleckého posudku nebyla stanovena, hrozil by nesoulad mezi určenou výší základního kapitálu, tedy souhrnem vkladů a reálnou cenou vneseného vkladu, resp. emisním kursem. Současně by bylo problematické určit případný nedoplatek a vkladové ážio.¹⁵¹

Předmětem nepeněžitého vkladu do SRO nesmí být pohledávka společníka za touto společností, může však být započtena na peněžitý vklad. Smlouva o vkladu

¹⁵⁰ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 317-318. ISBN 978-80-7598-991-8

¹⁵¹ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 117. ISBN 978-80-7598-991-8

musí být uzavřena před vznikem společnosti a nepeněžitý předmět vkladu musí být do společnosti vnesen před jejím vznikem.¹⁵² Dle ustanovení § 148 musí být před podáním návrhu na zápis do obchodního rejstříku splaceno celé vkladové ážio a na každý peněžitý vklad nejméně jeho 30 %. Do pěti let od vzniku společnosti musí být peněžitý vklad splacen celý.¹⁵³

Pokud se společník SRO dostane do prodlení se splacením peněžitého vkladu, hradí společnosti úrok z prodlení ve výši dvojnásobku sazby úroku z prodlení z dlužné částky. Společník může být rozhodnutím valné hromady společnosti vyloučen, pokud je v prodlení se splněním vkladové povinnosti, ačkoliv byl k jejímu plnění vyzván. Vyloučení se týká vždy podílu, u něhož je společník v prodlení s plněním vkladové povinnosti.¹⁵⁴

Prohlášení správce vkladů o splnění vkladové povinnosti či jeho části pak tvoří přílohu návrhu na zápis do obchodního rejstříku.

AS je zákonem definována jakožto společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií.¹⁵⁵ Je právnickou osobou disponující právní osobností, tedy je způsobilá nabývat práva a povinnosti. AS se zakládá přijetím zakladatelského právního jednání, tedy přijetím stanov. Stanovy musí být přijaty ve formě notářského zápisu. Osoby, které přijímají stanovy AS a podílí se na úpisu akcií, označujeme jako zakladatele. Jelikož AS řadíme mezi kapitálové společnosti, tak se AS vyznačuje majetkovou samostatností, jmění (aktiva a pasiva) společnosti je tedy odděleno od jmění jednotlivých akcionářů. AS tak má mnoho společných rysů s SRO a v některých případech je užito pouze jiné terminologie přesto, že význam je obdobný. Akcionáři (osoba, která skrze upsané akcie nabyla podíl ve společnosti) tak podobně jako společníci u SRO za dluhy společnosti neručí. AS povinně vytváří základní kapitál, jehož minimální výše je stanovena v ustanovení § 246 ZOK, kdy výše základního kapitálu AS musí být alespoň 2 000 000 Kč nebo 80 000 EUR.¹⁵⁶

¹⁵² § 21 odst. 3 ZOK

¹⁵³ § 150 odst. 1 ZOK

¹⁵⁴ § 151 ZOK

¹⁵⁵ § 243 odst. 1 ZOK

¹⁵⁶ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 399. ISBN 978-80-7598-991-8

Pojem akcie je definován v ustanovení § 256 odst. 1 jako „*cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž je spojeno právo akcionáře jako společníka podílet se podle tohoto zákona a stanov společnosti na jejím řízení, jejím zisku nebo na likvidačním zůstatku při jejím zrušení s likvidací.*“

Základní kapitál AS je tvořen vklady všech zakladatelů, přičemž protiplněním vkladů je zisk akcie v určité jmenovité hodnotě (vklad se tedy označuje jako jmenovitá hodnota akcie). V případě jmenovité akcie je hodnota akcie povinnou součástí stanov. V případě tzv. kusových akcií se výše základního kapitálu AS vydělí počtem těchto akcií a výsledná hodnota bude představovat podíl na základním kapitálu společnosti ve smyslu ustanovení § 257 ZOK.¹⁵⁷

Ve vztahu ke vkladům do AS a nabývání podílu v AS je nutné definovat tzv. emisní kurs, přičemž emisní kurs dle ustanovení § 520 odst. 2 OZ představuje peněžní částku, za kterou společnost cenný papír vydává. V případě, že emisní kurs je vyšší než jmenovitá hodnota akcie (resp. jmenovitá hodnota vypočtená dle § 257 ZOK), představuje tento rozdíl tzv. emisní ážio. Emisní ážio je důležitým pojmem ve vztahu k splácení, či vnesení předmětu vkladu do AS. Zákon stanoví, že v případě, že je výše vkladu, peněžitého či nepeněžitého, nižší než emisní kurs, započte se toto plnění odpovídající peněžité výši hodnoty předmětu vkladu nejprve na emisní ážio. Pokud tato výše vkladu nepostačuje ani na splacení jmenovité hodnoty akcie, započítává se nejprve na splacení splatné části jmenovité hodnoty všech upsaných akcií.¹⁵⁸

Aby mohl být podán návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku, musí být (i) do společnosti vneseny veškeré nepeněžité vklady, (ii) splaceny peněžité vklady alespoň ve výši 30 % ze souhrnné jmenovité hodnoty upsaných akcií a (iii) splaceno emisní ážio v plném rozsahu. Emisní kurs upsaných akcií pak musí být dle ustanovení § 344 odst. 1 ZOK splacen nejpozději do 1 roku ode dne vzniku společnosti.¹⁵⁹

¹⁵⁷ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 419. ISBN 978-80-7598-991-8

¹⁵⁸ § 248 ZOK

¹⁵⁹ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 413. ISBN 978-80-7598-991-8

V případě prodlení se splacením může být akcionář ze společnosti vyloučen představenstvem nebo správní radou po uplynutí dodatečné lhůty, jenž je určena stanovami společnosti, nebo pokud není určena tak do 60 dnů od doručení výzvy. Vyloučení se opět týká daného podílu, tedy akcií, u nichž nebyla vkladová povinnost splněna.¹⁶⁰

Správce vkladů pak dle ustanovení § 252 ZOK předá každému upisovateli akcií písemné potvrzení, jež musí obsahovat (i) název druhu vydaných akcií, počet, jmenovitou hodnotu upsaných akcií, jejich formu a údaj, zda budou vydány jako listinné či zaknihované, (ii) celkovou výši emisního kursu upsaných akcií a (iii) rozsah splacení emisního kursu.

V rámci ocenění nepeněžitých vkladů do AS určuje zákon specifické náležitosti pro znalecký posudek, kdy v ustanovení § 251 odst. 2 ZOK stanoví, že znalecký posudek mj. obsahuje (i) „údaj o tom, zda cena nepeněžitěho vkladu získaná použitými způsoby odpovídá alespoň úhrnnému emisnímu kursu akcií, které mají být společností vydány jako protiplnění za tento nepeněžitý vklad“ a (ii) „částku, na kterou se nepeněžitý vklad oceňuje.“

Pro vnášení a splacení předmětů vkladů pak platí omezení jako u SRO a podpůrně v rozsahu, ve kterém to není v této kapitole vyloučeno, pak platí obecná pravidla obsažená v kapitole *Druhy předmětu vkladů*.

3.3.2 OSOBNÍ SPOLEČNOSTI

Základním typem osobní společnosti je VOS, která se zakládá na čistě osobním principu. VOS je zákonem definována, jakožto „společnost alespoň dvou osob, které se účastní na jejím podnikání nebo správě jejího majetku...“¹⁶¹ Společníci se v rámci této společnosti sdružují s ohledem na své schopnosti a znalosti a velkou roli hrají jejich vzájemné vztahy. Je zde tedy předpokládán vyšší standard na personální složení společníků než v kapitálových společnostech. Podíly nejsou v rámci VOS převoditelné. Což odráží skutečnost, že smrtí či podáním výpovědi některého ze společníků dochází ke zrušení společnosti.¹⁶² Společníci ručí

¹⁶⁰ KUHN, Petr. § 17 [Splnění vkladové povinnosti]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 55

¹⁶¹ § 95 odst. 1 ZOK

¹⁶² § 113 ZOK

za dluhy společnosti solidárně a neomezeně. V rámci VOS nemají společníci zákonnou vkladovou povinnost, mohou se nicméně ke vkladové povinnosti zavázat. Splnění a způsob splacení předmětu vkladů však není nijak omezeno a vše bude záležet na ujednání v rámci společenské smlouvy. V rámci společenské smlouvy může být také modifikována lhůta pro splnění vkladové povinnosti. Pokud není způsob a lhůta upravena v rámci společenské smlouvy platí, že společník splatí vklad v penězích a bez zbytečného odkladu po vzniku VOS.¹⁶³

Předmětem vkladů do VOS a KS mohou být na rozdíl od kapitálových společností také práce a služby v souladu s ustanovením § 103 ZOK, pokud to však umožňuje společenská smlouva. Pro osobní společnosti také neplatí omezení ohledně předmětu vkladu, kterým má být pohledávka společníka za společností.¹⁶⁴ Zákon také v případě vnesení nepeněžitěho předmětu vkladu nevyžaduje jeho ocenění znalcem. Cena nepeněžitěho předmětu vkladu do osobních společností se určí dohodou společníků, přičemž tato dohoda je součástí společenské smlouvy.¹⁶⁵

V případě, že byla vkladová povinnost sjednána a společník tuto poruší upravuje ustanovení § 101 ZOK možnost vyloučení takového společníka. Společník je povinen platit úrok z prodlení ve výši dvojnásobku úroku z prodlení z dlužné částky a může být vyloučen nejvyšším orgánem po marném uplynutí lhůty určené pro splnění vkladové povinnosti opět za podmínky, že to společenská smlouva umožňuje a současně se nemůže jednat o VOS jen se dvěma společníky.

KS je definována v ustanovení § 118 odst. 1 jako „*společnost, v níž alespoň jeden společník ručí za její dluhy omezeně (dále jen „komanditista“)* a *alespoň jeden společník neomezeně (dále jen „komplementář“)*.“ Z uvedené definice lze vyčíst základní podstatu KS, kdy i přesto, že je řazena mezi osobní společnosti, snoubí v sobě jak prvky VOS, tak SRO. Subsidiární uplatnění ustanovení o VOS je toho ostatně důkazem. V rámci KS vystupují dva druhy společníků. Komplementář

¹⁶³ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 96. ISBN 978-80-7598-991-8

¹⁶⁴ ŠTENGLOVÁ, Ivana. § 21 [Vnesení závodu a pohledávky]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 66

¹⁶⁵ KUHN, Petr. § 15 [Vklad a předmět vkladu]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 42

je osoba, jenž svým postavením odpovídá postavení společníka VOS, ručí tedy za dluhy společnosti neomezeně. Může se však ke vkladové povinnosti také zavázat.

Komanditista má zákonnou vkladovou povinnost a ručí za dluhy solidárně s ostatními společníky, avšak pouze do výše nesplaceného vkladu, opět dle údaje zapsaného v obchodním rejstříku.¹⁶⁶ Obdobně jako v případě VOS může způsob a lhůtu pro splacení určit společenská smlouva, jinak je komanditista povinen splnit vkladovou povinnost v penězích bez zbytečného odkladu.¹⁶⁷ Pro předměty vkladů do KS platí to samé co u VOS, je tedy umožněno započtení pohledávky společníka vůči společnosti, a pokud to společenská smlouva umožní, předmětem vkladu může být také práce a služby. Zákonná úprava KS však umožňuje v případě ručení komanditisty výši ručení navýšit nad hodnotu splaceného či vneseného předmětu vkladu. Dle ustanovení § 129 ZOK může být společenskou smlouvou určeno, že komanditista ručí s ostatními společníky společně a nerozdílně až do výše tzv. komanditní sumy, přičemž tato suma nesmí být nižší, než kolik činí vklad komanditisty.

V ostatních případech, které nejsou zákonnou úpravou KS normovány se subsidiárně uplatní příslušná ustanovení o VOS.

3.3.3 DRUŽSTVO

Družstvo je zákonem definováno jako „*společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání.*“¹⁶⁸

Družstva nejsou v rámci českého právního řádu řazena mezi obchodní společnosti, i když některé rysy s obchodními společnostmi mají společné. Odlišují se však svým neuzavřeným okruhem členů a s tím souvisejícím proměnlivým kapitálem, kdy nabytí účasti v této korporaci nemusí být provázeno změnou zakladatelského právního jednání. Základní kapitál je tak ze zákona zvyšován o hodnotu tzv. členského vkladu.¹⁶⁹

¹⁶⁶ § 122 ZOK

¹⁶⁷ § 121 ZOK

¹⁶⁸ § 552 ZOK

¹⁶⁹ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 481. ISBN 978-80-7598-991-8

Členský vklad je upraven v ustanovení § 563 ZOK, který stanoví, že každý člen se podílí na základním kapitálu základním členským vkladem, přičemž jeden člen se může na základním kapitálu podílet i vícero členskými vklady a členské vklady zároveň nemusí být ve stejné výši. Členský vklad se tak skládá ze základního členského vkladu a všech dalších členských vkladů.

Družstvo může být založeno dvěma způsoby, a to (i) ustavující schůzí dle ustanovení § 555 ZOK anebo (ii) dohodou zakladatelů o obsahu stanov ve smyslu ustanovení § 561a ZOK.

V případě založení družstva ustavující schůzí vypracuje osoba, jenž tuto schůzi svolává (svolavatel) návrh stanov a další potřebné dokumenty k založení družstva. Svolavatel zpravidla adresuje pozvání na ustavující schůzi konkrétním osobám, případní zájemci o členství v družstvu pak podávají písemné přihlášky. Aby mohlo být družstvo tímto způsobem založeno, musí ustavující schůze přijmout stanovy, zvolit členy volených orgánů, schválit správce vkladů a určit způsob splnění základního členského vkladu. O průběhu této schůze musí být pořízen notářský zápis, který obsahuje mj. přijaté stanovy a prohlášení zakladatelů o převzetí vkladové povinnosti.¹⁷⁰

Stanovy přijaté na ustavující schůzi nemusí obsahovat jméno správce vkladů, osoba správce vkladů se schvaluje zvláštním rozhodnutím.¹⁷¹

Druhou možností je založení dohodou zakladatelů na obsahu stanov ve formě notářského zápisu v souladu s ustanovením § 561a ZOK.

Vkladová povinnost k základnímu členskému vkladu musí být splněna do 15 dnů ode dne konání ustavující schůze nebo ode dne přijetí stanov. Pokud vkladovou povinnost ve lhůtě nesplní, nestává se členem družstva.¹⁷²

Nepeněžitým předmětem vkladu mohou být dle ustanovení § 574 ZOK na rozdíl od kapitálových společností také práce a služby. Ocenění nepeněžitého vkladu musí být provedeno znalcem, který bude určen dohodou družstva a

¹⁷⁰ *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 484. ISBN 978-80-7598-991-8

¹⁷¹ CILEČEK, Filip. § 555 [Svolání a program ustavující schůze]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1065

¹⁷² *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 484. ISBN 978-80-7598-991-8

vkladatele, či dohodou zakladatelů, pokud družstvo ještě nevzniklo. Vložení nepeněžitého vkladu, vyjádření peněžní hodnoty předmětu vkladu a částka, která se bude započítávat na členský vklad pak podléhá schválení členské nebo ustavující schůze.¹⁷³ V ostatních aspektech bude užito obecných ustanovení o vnesení či splacení vkladu dle ZOK.

4 ZÁVĚR

V rámci této diplomové práce jsem se zabýval instituty správy vkladu a vkladu, jakožto vkladové povinnosti. Ve své práci jsem se snažil vyzdvihnout důležitost těchto institutů při zakládání obchodních korporací až po jejich vznik.

Za hlavní cíl své práce jsem si stanovil rozbor této problematiky v rámci právní úpravy obsažené v zákoně o obchodních korporacích a občanském zákoníku s reflektováním názorů obsažených v odborné literatuře.

Úvodem své práce jsem se zabýval právním rámcem institutu správy vkladů obsaženém v zákoně o obchodních korporacích, právy a povinnostmi správce vkladů z pohledu tohoto zákona a podstatě činnosti správce vkladů při správě vkladu. Následně jsem se v dalších dvou podkapitolách zaměřil na institut příkazu a správy cizího majetku, které mají dle mého názoru podložené odbornou literaturou jak se správou vkladů, tak postavením správce vkladů mnoho společných rysů. Tuto první tematickou část své diplomové práce jsem uzavřel shrnutím podobných rysů institutu příkazu, správy cizího majetku a správy vkladů, kde jsem analyzoval zjištění obsažená v předchozích kapitolách a dospěl k závěru možného subsidiárního uplatnění ustanovení o správě cizího majetku na postavení osoby správce vkladů. Pozornost byla věnována především pravidlům a zásadám, které se na správu vkladů aplikují. Kdy bylo zjištěno, že především povinnost péče řádného hospodáře má při správě vkladů nezastupitelnou roli.

V druhé tematické části své diplomové práce jsem se zaměřil na vklad, jakožto vkladovou povinnost, druhy předmětu vkladů, jenž jsem následně rozlišil na peněžitý a nepeněžitý. Kategorii nepeněžitých vkladů byla věnována podstatná část s ohledem na rozmanitost této kategorie a rozličné právní aspekty, které se k jednotlivým nepeněžitým vkladům vážou.

¹⁷³ § 573 ZOK

V závěru své diplomové práce jsem se zaměřil na propojení předchozích podkapitol a tam obsažená zjištění jsem aplikoval na vkladovou povinnost v rámci jednotlivých obchodních korporací, které byly i obecně představeny, aniž by byla převážena podstata, resp. téma této práce.

Z analýzy příslušné odborné literatury a právní úpravy institutů správy vkladů a vkladu a ze zjištění, které tato práce obsahuje je zřejmé, že správa vkladů je nezastupitelným institutem posilujícím jistotu v nově vznikající obchodní korporaci a zajišťující její majetkový základ pro přinejmenším ranné fungování korporace, případně hrazení již vzniklých dluhů. Správce vkladů svou činností ve prospěch obchodní korporace zajišťuje splnění vkladové povinnosti a její kontrolu za účelem zachování splacených či vnesených předmětů vkladů do doby, než bude obchodní korporace schopna nabývat práva a povinnosti. Současně však poskytuje důležité podklady, které umožňují zápis dané obchodní korporace do obchodního rejstříku.

Shodně je pak institut vkladu, představující vkladovou povinnost, důležitým institutem v období od založení po vznik obchodní korporace, který nejenže zajišťuje vytvoření základního kapitálu společnosti, ale je také věrným odrazem podílu společníka v dané obchodní korporaci.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

- AS akciová společnost
- KS komanditní společnost
- ObchZ zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
- OZ zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- SRO společnost s ručením omezeným
- VOS veřejná obchodní společnost
- ZOK zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. Seznam použité literatury

- ŠTENGLOVÁ, Ivana. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-799-6
- ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ a Irena PELIKÁNOVÁ. *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8
- LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-287-8
- PILÍK, Václav. *Příkazní smlouva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-467-6.
- *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-638-9
- *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-546-7
- JOSKOVÁ, Lucie a Lukáš PĚSNA. *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9
- LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020-. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-852-8
- *Obchodní společnosti a družstva*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-475-9

2. Seznam odborných článků

- JOSKOVÁ, Lucie. Je rozdíl mezi povinností loajality a povinností postupovat s péčí řádného hospodáře?. *Obchodněprávní revue*, 2019, č. 11-12, s. 281-286

3. Judikatura

- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sp. zn. 33 Cdo 3460/2019

4. Seznam použitých internetových zdrojů

- Produktové obchodní podmínky vedení zvláštního účtu pro složení základního kapitálu. <https://www.unicreditbank.cz/> [online]. Praha: Unicreditbank, 2014 [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/content/dam/cee2020-pws-cz/cz-dokumenty/OP_slozeni_ZK.pdf
- KREJČÍ, Pavla. *Akciová společnost a její řízení: 3.3.3.1 Správce vkladů a jeho činnost - platné od 1. ledna 2021* [online]. 10.7.2020. Praha: Dashöfer, [2004]-2013 [cit. 2022-02-23]. ISBN 1801-8076. Dostupné z: <https://www.infoportal.cz/as2/onb/titulni-strana-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EhDV9UL-Yw0mFZaScctLHNO/>

5. Důvodové zprávy

- Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, poslanecký tisk č. 362/0
- Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), poslanecký tisk č. 363/0

6. Seznam použitých právních předpisů

- zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
- zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- zákon č. 21/1992 Sb., o bankách
- zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- zákon č. 163/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
- zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů
- zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku
- zákon č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech
- zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon)